

I grōmota.

K Ū K L E

***

Šōs „Kūklis“ steigys sastīpā
I. Leidumnīks.

Izdāvā
Ontons Skrinda
Rēzeknē.

Rokstus spīdā „Dorbs i Ziniba“ Rēzeknē,
1914.

Vārds iz laseitōjim.

Šymā 24.aprelī bjš leidzi desmit godu, kai latvīšu tautys dalá, kas dzeivoj Vitebskys gubernī i pīdar pi katōļu ticeibys, atdabōja drukōta vārda breiveibu, kura beja pazaudeita nu pūļu „meteža“ laikim.

Desmit godu atpakaļ izgōja Vysaugstōkīs Ukazs, caur kuru leišim i latvīšim-katōlim tyka pasludynōta breiveiba drukōt grōmotys seņ pazeistamim latīņu burtim.

Par tīm četradesmit līguma godim mýsu tauta dzeivōja gondreiž pavysam bez grōmotom. Vinái draudāja myužeijs tymsums un... varbýt, piļneiga sakusšona ai boltkrīvim-katōlim, kuri sevi sauc par „polákim.“

Pec mineitō Ukaza izdūšonys pi mums dreizi izgōja i pasauleiga satura grōmatenis, vīna pec ūtrys pazarōdāja avīzis. Avīzjōs mýsu tautys dāly i máitys lyka i krōja sovu goreigu montu, kai bankā naudu, — syutāja vysu, kas beja lobōks i skaistōks.

Kai vysskaistōkō mýsu avīžu rūta i „skrōsums“ beja i tagad ir dzīsmis i stōsti, kas kūpā sastōda tai saucamū daiļū literaturu.

Dzīsmis mums ir divejaidys: tautys dzīsmis, cytaiž dainys, kurōs dzīd i dainoj tauta nu senejīm laikim. Kas beja par tū dzīsmū „radeitōji,“ — nav zinis. Bet vysa tauta tōs zyna i dzīd, kō-deļ tōs i saucās par tautys dzīsmom voi dainom.

Ai grōmotu izīšonu dzīsmis sōcá rakstāt atseviškys personys, kam beja iz tū prōts i dōvyna. Šū dzīsmū saraksteitōji mums ir zynomi i saucās jī dzīsmīnīki voi dzejnīki; jū dzīsmis saucās vāļ dzejis i dzejvuli (pi baltīšim).

Tautys dzīsmū mums ir dyžan lels krōjums, kura izdūšonai vajdzātu lelys bīzys i dōrgys grōmotys. Pi baltīšim ir „Latvju dainas“ izdūtys divejōs ļūti bīzōs „beibelās“, kuryjōs īt ap 200 tyukstūšu dzīsmēišu; storp tōm ir dzīsmis arī nu mýsu molys. „Latvju dainu“ miļzeigū krōjumu izdává Pīterburgys bogotnīks H.Vissendorfs i vacīs K.Barons (obi dzeivi, vasaly).

Atstōdams tautys dzīsmū izdūšonu cytim, as stōjūs pi izdūšonys mýsu tagadejū dzīsmīnīku dorba, kurs izkaiseits pa kalendarim i avīzjom. Salasiejš vysys dzīsmis vīnā grōmatenī, as nūsauču tū par „Kūkli.“

Nadaudz mums dzīsmū, nalels mýsu monts, bet tys tik īsōkums. Ceru, ka pec ūtrim desmit godim mums bjš pīcdesmit taidu „Kūkļu.“

Sastīpš šōs „Kūklis“ steigys (strunys), salaidš bolsus, as dūdu tū tautys-dzīdōtōjis rūkōs. Lai kūklej, kas mōk; lai mōcōs, kas namōk.

I. Leidumnīks.

15 Martā 1914 g.

Leigys máitys.

(Leidumnika pōrstrōdōta).

Kur máš jimsim taidys dzīsmis,
Kai tōs, kas seņ aizmierstys;
Kas seņ tyka lelōs brīsmōs,
Svešu ļaužu gremdeitys?

Ei! Iz tīni, mōsys, brōli;
Leigys kaļnenš zaļoj vāļ;
Tur, jau dzieržams irā tōli,
Strautenš čāloj dīvu deļ.

Tīnī dzeivoj Leigys máitys,
Sovys dzīsmis darynoj, -
Dzīsmis dedzeigys i gleitys
Leidz kai guni kurynoj.

Kod jau pavasarš sylts nōc,
Zyly iudini kod speid;
Kod vyss zīdāť dobā sōc,
Mežūs bori putnu sleid, -

Tod kōp kolnā Leigys máitys,
Rūžu vaiņukus jōs pyn,
Valk iz sevīm zīdu kleitys,
Dzīsmis sovys ōrā tyn.

Tá jōs dzīd, par cytim laikim,
Atminī kas nastōv mums;
Kas ir klōti myuža tvaikim,
Kas deļ mýsim lels dōrgums.

Gauži dzīd, par bōlenim,
Kur kurs karā kritis irā;
Dzīd, par tautys dielenim,
Kas seņ kungu piļōs myra.

Viņu dzīsru jaukōs skanis
Skrīn pa mežim, kolnim, lājom;
Vysur latvīšūs škeļ vinás
Gaudys osorys iz sejom...

Tī, kam irā plōnys ausš,
Vysys dzīsmis smolki dzied,
Jauna gaisma tīm niu ausš:
Būs par gaismu mīrā miert.
    Tī niu tautišus iz dorbu-
    Jaunus, vacus—vysus sauks.
    Vysus viļķš nu mōju skorbu
    I nu tymša gaismā rauš.

—S.

„Drywa“ 1913.

Iz jaunu Godu.

Vasaly, Latvīši, vasaly, Brōli,
Jaunijā, laimeigā godā!
Sveicynu vysus, kas dorbūs, kas vōrgūs,
Sveicynu džeibstūšūs bodā.
    Celitās, Brōli, nu mīga, nu tymša:
    Dzeivá pa tymšu ir gryuta.
    Veritās! Gaisma jau ausa i sauleitá
    Lobu mums reitu jau syuta!
Atverit steigdami durovys valī,
Lai gaisma skrīn ustobys iškā,
Lai radzom, cik malni ir ustobu styuri,
Cik dorba, cik pyuļu vāļ pīškā!
    Tei gaisma, tei sauleitá, kur mās gaidom,
    Ir gudreibys, zineibys spāks;
    Tōs ustobys malnys — ir tymšuši prōti,
    Nu kuru vyss ļaunums, vyss grāks.
Pi dorba tod, Brōli, vīns ūtru lai saucom,
Pi dorba — ai gaismu i prōtu!

Vīnuvīt, drūši, ai paleigu kotram,
Kas pīkusš pušcelā stōtu.

Tik tūlaik, kod vīnuvīt strōdōsim vysī,
Atīš mums lobōki godi,
Bīš dīniška maizá, bīš gudreiba prōtā,
Bīš aizmiersti vōrgi i bodi.

„Daugawa“ 1905.

Dzeds i bōba.

(Nu Krašewska).

Beja dzeds ai sovu bōbu,
Obi siermi, vaci;
Jys ai leiku beja kōji,
Jeī — ai vīnu aci.

Vaca bej jūs ustabená,
Gōzās jau iz sōna,
Bet deļ pōra veceleišu
Vītys beja gona.

Vecelš dajiuka pi bōbys,
Pi vecelá — sīva,
I jī dzeivōja bez bādys,
Kai pi poša Dīva.

Bet tá bāda atsaroda:
Nōvá gōja klōtu,
Kura vīnam aba ūtram
Dreiži priškā stōtu.

Dūmoj vecelš, dūmoj bōba,
Dūmoj naktim, dīnom:
Voi jūs nōvá pajimš ŗaizī,

Voi tik jīmš pa vīnam?
    Raizī? — soki; — Tō jau nabūs!
    Barās vecš ai sīvu;
    — Tu vāļ dzeivoj, bet as vacōks,
    Maņ jau laiks iz Dīvu!
— Nā, muns veireņ, — soka bōba:
— Tu maņ dūbi biersi.
— Klusi, bōba! — atteic vecelš:
— Tu pec maná miersi! —
    Koleidz dzeds ai bōbu streidōs,
    Kuram mierš pa prišku,
    Toleidz nazkas syt pi duru,
    Lauzdamīs iz īšku.
— Kas jiuš asot taidš aiz duru?
Kas nakts mīru jaucot?
— Laidit īškā, asmu Nōvá,
Kuru seņ jiuš saucot!
    — Celīs, sīva, taisi durys,
    Maņ... tei klyba kōja.
    — Nā, tu patš laid, Nōvi īškā,
    As pavysam vōja! —
Nōvá sytās, Nōvá daudzōs
Vacī pōrzabeida:
Tys zam sūla, tei aiz ceplá
Obi tivleņ leida.
    Itai stōvātu bez gola
    Nōvá duru priškā.
    Tod pa škūrstynu, pa cepli
    Kōpá pati īškā.

„Daugawa" 1905.

Laimá bāg.

Speid, vokor—blōzmis sōrtīs gais,;
Kur saulá gaitu beidz;
Tymss otkon pōrklōj pasauli,
I cylvāks dusāṭ steidz.

Steidz cereidams, ka reits jau ausš
I saulá storus svīsš;
I laimi, kuru zaudāja,
Pi sovom kryutim spīsš...

Bet veļteigys jō cereibys, -
Tys jaunīs reits ir skorbs:
Tik pastīp rūku laimeibai,
Jau izgulst spaidu dorbs.

Mozeniajs.

„Gaisma“ 1906

Lyugšona.

(Pec Gomulicka).

Iz pasaulá plotō tik tymsi, tik dryumi;
Daudz bādu, daudz skumju tys ciļviecenš jiu;
Īt bešā i prōti, i gryudi. Kai dyumi
Vyslobōkys cylvāka gribys ar' zyud.

O, Dīvenṭ Tu Augstīs! Dūd, breivu mums vōrdu!
Tu jaunu i jaukōku dzeivi mums syut!
Lai gryudi mums olkonīm augļus dūd gordus,
Lai nacīšom vōrgu, lai navā tik gryut!

I. Leidumnīks.

„Gaisma“ 1906.

Dzīsmá.

(*pec Teodorowiča*).

Skrīņ, muna dzīsmaitá, breiva kai putnenš;

Skaņ, mýsu dzimtinis teirumus sveiç!

Vosorá jaukā i dryumijā zīmā

Prīcu i līksmi viņ sirdīs mums teiç!

Lai tovus skanis ceļ guļūšūs spākus,

Lai jūs pi dorba tik gūdeiga sauc.

Tīm, kam nav ticeibys,—tīm, kas pylns skumju,

Lai celās cereibys, mīleibys daudz.

Skrīņ, muna dzīsmaitá, breiva kai putnenš;

Skaņ, mýsu dzimtinis teirumus sveic!

Nūremdi sirdi i sludynoj gaismu;

Cáļ mýs, i osorōs áj mýsim leidz!

I. Leidumnīks.

„Gaisma“ 1906.

Tukša cereiba (Utopeja).

(*Pec Kraushara*).

Irā nazkur mola taida:

Vysod saulis stori mirdz,

Putni dzīd, i apleik skraida, —

Prīceiga ir vysod sirdš.

Irā nazkur taida mola:

Myžeigs zīdūņš laimi ceļ;

Mīlesteibai nav tur gola,

Žālsirdeibu vīnmār smel.

Irā nazkur mola taida:

Nūdevieju navā tur.

Laimá myužeiga tur smaida.
Mola tei... Tōs nav nikur.

I. Leidumnīks.

„Gaisma“ 1906.

Tāva atnōkšona.

(Nu A. Mickewiča).

„Ak, steidzitās, bārni, nūtecit dreiži
„Iz kaļneni piļsātys golā.
„Pi breineigys biļdis tur nūskaitit pōtors
„Par tāvu, kas svešijā molā.
    „Jō atpakaļ narādž, i nakti, i dīnu
    „Par viņu sirsnená sōp;
    „Dīvs zyn kas nūtikļ var mežā iz celá,
    „Kur zvieri i slapkovys krōp
I paklausa bārni, i aizasteidz mudri
Iz kaļneni piļsātys golā;
Tur nūzamat ceļūs i pōtorus skaita
Par tāvu, kas svešijā molā.
    Nūbučoj zámi, tod „Vōrdā Tāva
    „I Dāla i Svātijā Gora!
    „Myužeiga slavá trejs-vīneigam Dīvam,
    „Kurs laimeigus cylvākus dora.
Tod bārni „tāvs mýsu“ skaita, „As tycu“
Baļstenī jaukā i skalā,
I beiguši skaitit, kū zyna nu prōta,
Ver lyugšonu grōmotu valī.
    Tod litani vacōkīs brōļš sc dzīdōt:
    „Jumprova—Mōtá i jiuš, vysi svātī!“
    I mozōki vysi tam pakaļ atbiļd;

„Mums žieleigi asot par tāti!“
Tá sadārd iz celá. Rádž braucieju aili.
Pa prīšku zyrgs pazeistams zvīdz;
„Tāvs mýsu atbrauc! Tys mýsu tátá!
Tai bārni jo prīceigi klīdz.

Tāteitá steidzās nu vazuma zámī,
Bārnu pulks apkōrt̄ jam stōjās;
„Voi vasala vaicoj, kai cyti
„I sātā voi labi vyss klōjās?*

Prīceigi runōdams, bučōdams mozūs,
Iz prīšku jys vazumus raida.

Tik paspārá sūli... tá lelcelá molā
Jau divpadsmī slapkovu gaida.

Bōrdys tīm kuplys i ūsys kai somim,
Rūkā pa vāzai jū garai;
Nāži aiz jūstom i zūbyns pi sōna, -
Kur izbāgt̄ tik brīsmēigai varai?

Sazatryukst bārni i sazabeist kolpi,
Tāvs-tiergōtōjs apstulbst iz vītys;
Tod laipnajīm vōrdim jys parauga salauzt̄
Sirdis tūs slapkovu cītys:

„Pajemit montu, pajemit zyrgus
„I braucit sáv prūjom ai Dīvu,
„Tik nadorit mozūs par bōrinim bārnus
„I jaunū — par atraītni sívu!“

Bet slapkovys naklausa tiergūnā runys -
Sōc montu nu vazumim laupāt̄;
Dur kolpus ai nāžim i nagryb nivīnam
Dōrgajū dzeiveibu taupāt̄.

„Stōvit!* klīdz slapkovu vacōkīs: — stōvit!“
I nūgryuž bīdrus nu kōjom,
Tod izglōbis tiergūni, izglōbis bārnus,
„Ejmit, — jīm soka: — iz mōjom.

Tiergūnš pateic, bet zaglis tam atbiļd;
„Nav parkū, pazeistu sevi;

„As pyrmīs b̄ytu tāv p̄r̄škielis golvu,
„Kod bierneni nagl̄obtu tevi.
    „Paļdis sok b̄ārnim i lyugšonom viņu,
    „Ka palyki vasals i sveiks;
    „Caur b̄ārnim tys nūtyka, paklausī labi,
    „Kū ļaunīs slapkova teikš:
Kod izdzierdš beju, ka tierḡot̄ōjs bogots
Nu t̄ol̄inis piļsātā steidzās,
Ai draugim pi kaļnená īleidu kryumūs,
Kur lelcelá molā tī beidzās.
    „Verūs caur kryumim bierneņu puļcenš
    „Lyudzās par tāvu tik mīly.
    „Pa prīšku smīklys pagīva mani,
    „Bet pec tyku aizgr̄obts jo dzili...
„Klausūs, i zūbyns maņ izšļukst nu rūkys.
„Dzimtiná pr̄otā maņ n̄oc:
„Ak maņ arī sātā ir jauna sīva
„I dielenš, kas staiḡot̄ jau s̄oc...
    „Bet veļteigys osorys — j̄obāg maņ mežā,
    „Nu jums lyudzu lītys as vīnys:
    „Pi breineigys biļdis par dvāseli munu
    „P̄otorus skaitit ik dīnys.“

Latgalis.

„Gaisma“ 1906.

Putnená dzīsmá.

(Pec Asnyka).

Atsasāda putnenš kūkā,
Breinōdamīs dzīd;
Kō pec nivīns cylvāks nazyn,
Kur jō laimá zīd,
    Strōdōdami ašná svīdrūs
    Dzeivi lōd, jī sáv;
    Myžeigi jī laimis meklej
    Tī, kur laimis nav.

Mekleišonā, raudōšonā
Dīnys vinim zyud;
Tikai sirdī sovā laimis
Nivīns aprūt giuļ.
    Tys tam skauž i tys tam vysu
    Gotovs atjimļ ir. —
    Tod ļaudš nūrimst, kod nu mīsys
    Nōvā dzeivi škir.

Zorā putnenš breinōdamīs
Žieleigi cīž dzīd.
Bet jō skaistō dzīsmá moz kam
Prōtā, sirdī īt.

I. Leidumņīks

„Gaisma“ 1906.

Strauts.

(Pec Asnyka).

Pa akminim iudiņš žvūrdz stypri;
Kur dzili, tur klusu viņš tak.
Tu tīsoj na cylvāka vōrdus,
Bet dorbus, ai kurīm jys dag.
    Kam jiutu voi moz, voi jū navā,
    Ai vōrdim tys klīdz dyžan daudz.
    Tam strautam ir iudiņš cīž saklys,
    Kurs trūksni ceļ lelu i kauc.
Jo iudiņš tik upī ir dzili, —
Cīž lieni i klusu tak tei:
Kam dzilis ir jiutys īšk sirdis,
Par veļti tys jiutu nasiej.

I. Leidumnīks

„Gaisma“ 1906.

Tik vīnu dzīsmi.

Tik vīnu vīneigu dzīsmi
Vāļ dzīdōt nasās maņ prōts;
Nu sirdš tū gribātu dzīdōt, —
As, vojōts, liktiná rōts.
    Nav cytys dzīsmis šai rodu,
    Nav cytai dzīsmái taidš spāks:
    Jauneklá dvāslī tei dzyma,
    Siermgalvá kryutīs tei dāgs.
Tei munys tievejis dzīsmá,
Tei munā dvāselī skaņ
Caur myužu... tik itū dziedāt

I dzīdōt̄ nav breiveibys maņ.

Laika maņ navā jū dzīdōt̄:
Dzieržu, ka važys sōc kal̄t̄...
Teirumūs, pūrūs i mežūs
Vajag maņ slieptīs i sal̄t̄...

Vītys ar navā tū dzīdōt̄:

Pa tieveji vojoj i neist.

Pa teirumim, pūrim i mežim

Vajag maņ tōlōki kleist̄.

Kō deļ maņ jōbāg, nu kō deļ,
Kō deļ pa naktim maņ sal̄t̄?
Kū asu dariejš, ka mani,
Kai slapkovu, važōs gryb kal̄t̄?

Ak tō deļ, ka, Tieveja tevi

Par vysu dvāselá mīl...

Ka tevá deļ sirdš munys dūmys

I sirdš munys asinis piļ...

I tō deļ as navaru dzīdōt̄
Par tevi tovs lobōkīs dāls...
Pa teirumim, pūrim i mežim,
Kod kleistu kai vīntulis vāls.

Wimbars.

„Gaisma“ 1906.

Pec gaismys.

Ik kotru reitu,
Kod saulá lāc,
Vys-pyrmūs viná
Kolngolus snādz;
Tīm vysu-pyrmū

Lobreitu dūd,
Ar spaitu viļņim
Aplaistūt.

Tīm arī ilgōk
Vokorim speid,
Kod seņ par lāji
Sapyni sleid,
Dvāselá muna
Seņ ilgys jiut.
Tai kolnūs, kolnūs
Gribātūs bīt.

Pa tymsu leju
Tei vōrgūs neikst;
Pec gaismys snāgtīs,
Pec saulis tveikst.

Augstōk par kolnim,
Par mōkulim
Tei gribātu tyvōk
Pi dabasim,

Lai spātu vys-pyrmō
Nu saulis giuļ
Svātreita spaitus
I laimeiga bīt.

Wimbars.

„Gaisma“

Siejiejs.

Latvītš sāja dzīdōdams
Lela celá malenī;
Atbaļšš gōja leigōdams
Ezerená galenī.

Apsiejs šņūri ecāja
Eceiženi krateidams:
Kraukleitš pakaļ táčāja,
Voguleņus laseidams.

Cīlavená sādādama
Dūd „Dīvpaleigu“ latvīšam:
Zylu koklu krateidama
Vielej laimi tautīšam.

„Dīvs táv paleidz, mīlū brōleiņ,
Meikstā zámī sāklu mástš;
Seiti bjš niu muni cōli,
Labeibu kod sōksi kašt!“

Pārkiunš tyuci trycynōja
Nu aiz kolna ceļūtīs;
Siejiejeni prīcynōja,
Iz kaļnená verūtīs.

Syltīs leits jau slacynoj,
Zalta šņūri dzirdeidams;
Latvītš sierpu tacynoj,
Osim zūbim zūbōdams.

Steidzās vysi rudzus pļau
Skaiški dzīsmis dzīdōdami;
Siejiej gubōs kiuļūs kraun,
Rasnys vōrpys globōdami.

„Sākla“ 1906.

Pr. Cyukurs.

Tāvu zámá...

Tāvu-zámá, vōrgu zámá,
Kō tu guli tymsumā?
Celīs, tovys dryvys, pļovys
Sābrī kōjom samyna!

Tāvu-zámá, paplāṭ acš,
Verīs, gaismys saulá lāc;
Sābrī pļauṅ jau zalta kvīšus,
Tovys teirums vāļ nav sāts.

Tāvu-zámá, vōrgu zámá,
Celīs, sovus dālus sauç;
Verīs, cik vāļ dorba pīškā,
I cik tōļ! jau sveši ļaudš!

Latgalis.

„Daugawa“ 1906.

Pavasars.

(Pec Lenartoviča.)

Snīgi jau izkusa, upá jau valī,
Speiḍ, iudini sauleitis stori;
Nu tōlejōm, aizjyuru syltyjom zámom
Putnu jau saskrāja bori;

Tūs pylni ir meži, tūs pylnys ir pļovys,
Ikvīns sovu dzīsmeni dzīd,
I vysur tik jauki, ak Dīveņ! Kur verīs,
Vyss zaļumā, krōšņumā zīd!

Tá zalijā maurenī, upeitis molā
Gūtenis, jiereni staigoj;
Ganēš nu veitula stabulis taisa,

Vinumār sviļpoj i dainoj.

Tá syltīs viejenš pa nīdreižom nūšalc
I tōļōk dzīsmēiti trauc...

Tik stabulá nūklust, tá bazneicys zvanenš
Pi lyugšonys ļauteņus sauc.

I zvanenš kod nūklust, tad biteiž iz darbeni
Voskonus spōrneņus ver,
Dyukdama nūzamat smaržeigā pučī
I soldonu raseni dzer.

I vysur tik jauki. Ak, Dīven, kur verīs...
Klauš, naz kur maitiná dzīd!
Patīsi, navā nikod viņ tik jauki,
Kai pavasarš skaistīs kod zīd.

„Daugawa“ 1906.

Aizmiersta Dzimtiná.

Pasoki, brōleiž, kur syltōka saulá,
Kur pučēitis skaistōkys zīd;
Kur sirsneibys vairōk, kur mīlōki vōrdi,
Kur maitinis skaneigōk dzīd?

Pasok, kur gordōka maizeitá malna,
Kur osorom ryugtuma nav?
Kur skaidrōkys sirdš, kur teirōkys jiuťys,
Pasok, as aizmiersu jau?!—

— Voi aizmiersi, brōleiž, ka dzimtinis saulái,
Ka eistynai mōtái vysmīlōks ir vōrds;
Ka dzimtinis dzaltonom teirōkys sirdš,
Jūs pučom vysgordōkīs smōrds!

Voi aizmiersi, brōleiž, ka dzimtinis kliepi
Táv bādys kai jyureņōs grymst;

Ka dzimtinis maizeitá vinumār gorda,
Ka sirdš tik viņ dzimtinī rymst.

Latgalis.

„Daugawa“ 1906.

Klaidūnš.

(Pec Schmidt von Lübeck'a)

Nu kolna áj, aust dīna sōc,

Jau celās mygla, jyura krōc.

As vīns patš kleistu, dryumu seju;

Bet myužam prosu: kur as eju?

Ni saulá tá, ni gaisma speid;

Tá vaca dzeivá, tymsums sleid.

Tá ļaužu vōrdi tukši skaņ.

As vysim svešš, jī sveši maņ.

O! Kur tu esi mola tei,

Kas sirdi munā koru lej?!

Par veļti mekleju as táv,

Kur nūremdāļ maņ sirdi sáv!

Ak, jaukō mola, kur vyss dzīd,

Kur skaistōs rūzis vysod zīd!

Kur vyss, kas mīls maņ, myužam zel;

Kur tys, kas mirš, celās vāļ!

Kur dzymtō volūda viņ skaņ!

Kur esi mola? Soki maņ!

As vys vāļ kleistu, dryumu seju,

I myužam prosu: kur as eju?

Kaids nūslāpts bolss maņ atbiļd, jau:

Ir labi tur, kur mýsu nav!

I. Leidumņīks

„Drywa“ 1908.

Vijōleitá.

Vōju smōrdu, maigu krōsu

Vydyn daudzi puču mōsu

Pučēitá zīd, moza.

Skrīn pa pļovu ganá bosa,

Skaistōs viņ tik pučis losa, —

Vīgla jei kai koza.

Jauku dzīsmēiti jei dzīd;

„Ak, cik jauki rūzái zīd!

Cik tei irā skaista!

Par kū naasmu as taida,

Kam tei laimá vysod smaida“.

Vijoleitá laista

Ryugtys osorys iz pļovu,

Bažojās par laimi sovu:

„Kod pi kryutim spraustu,

Voi kod bizī mani lyktu

Ganá. Tō jau manim tyktu.

Voi tod rūzái skaustu?“

Ganá pļovu pōrtácāja,

Vijōleitis naīraudzāja:

Nūmyn jū ai kōji.

Vijoleitá bādōs mierst,

Gaudys osorys jai bierst;

Klīdz jei bolsu vōju:

„Paļdis Dīvam! Jei namona,

Ka pi vinás kōjom mierstu:

Tō maņ pīteik, tō maņ gona!“

„Drywa“ 1908.

I. Leidumnīks,

Kas dzeivī ir.

Kas bogots, tys gūdā,
Tys dzeivoj, cik sirsnená nas;
Ni ļauds, ni Dīvená nomā
Jo vītenis naizjem nikas.

Tu, nabadzenš, kaktenī stōvi
I gribi tik pazavārt, viņ,
Gribi tik rádžāt, kai laimeigam
Viglajo dzeiveitá skrīn...

Bet durovys tivleņ tāv aizcārt:
„Naskaudi!“ skaņ nazkaidš bolss:
„Tāv vinā bēs pasaulá laimá,
Tur cīsšonom tovom bēs gols!“

Latgalis.

„Austra“ 1908.

Dzeivis skrytuļš.

Cik pasaulī ir taidu cylvāku,
Kas tik ād i guļ, i otkon ād kod celās;
Pi dzeivis skrytulá tī vīnys rūkys napīdur.
Bet, breinums! — Dzeivis skrytuļš, pa viņu prōtam velās...

Latgalis.

„Austra“ 1908.

Dainys i Kūklis

1. Sokit, brōli, sokit, mōsys,
Kur palyka senī laiki,
Kur palyka bōleleni,
Kur mōsenis dzaltoneitis?
2. Narādž vaira bōleleņu
Kumieleņus sodlojūt;
Nadzierd, cīma dzaltoneišu
Skaistys dzīsmis dainojūt.
3. Klusys pļovys, klusi meži,
Nūskumuši teirumeni;
Gaudi cīmi, gaudys pilis,
Gaudi vysi zāmis styuri.
4. Seņōk cīma dzaltoneiņom
Auga rūzis dōrženūs;
Seņōk rūžu vaiņuceni
Vaira gūdam pīdarāja.
5. Seņōk maita — dzīdōtōja
Beja mōtis lapnumenš;
Tautys jōja garu ceļu,
Rādžāt skaistū dzīdōtōji:
6. Bosys kōjis, sōrti byudi
Golvā rūžu vaiņucenš;
Teirumenī ganeidama
Roksta boltu vylnaineiti.
7. Skaista boltō vylnaineitá,
Skaista pati raksteitōja;
Jōj tautenis, breinojās,
Doncoj bāri kumieleni.
8. Beja seņōk bōleleni,
Gūdam cālá zūbinteni;
Beja cīma dzaltoneitis,
Gūdam pyna vaiņuceni...
9. Kō deļ tagad vaiņuceņu

- Mōsys nalīk gaļvenī,
Kō deļ vaira nadzīd, dainu,
Ganeidamys teirumā?
10. Kō deļ tagad bōleleni
Capureitis napuškoj?
Kō deļ bāri kumieleni
Pagaļmeņūs nadoncoj?
11. Kō deļ vysi gaudōs gryma,
Kō deļ dzīsmis apklusā;
Kō deļ naskaņ vacōs kūklis,
Kō deļ sirdis atsola?
12. Sokit, brōli, sokit, mōsys,
Kas slāgš valī dzīsmu skreini,
Kas jimš rūkā zalta kūkli,
Mīsu zāmi mūdīnōš?...

Latgalis.

„Austra“ 1908.

Zīdu maita

Zalta storim saulā laistōs,
Vysys molys prīcā sleikst;
Putnu dzīsmis krūnī saistōs,
Zōlā zaļoj, zīdi deigst.
Laksteigola dzīd, aiz žūga,
Dzagūzā ai dzīsmi trauc;
Vosora jau stōv pi lūga,
„Nōč tu īškā!“ vysi sauc.
Mīlū vasareni gleitū!
Cylvāki tevš gaidēt gaida
Maji, sovu mīlū maitu.
Saulā zāmis viersā smaida:

Atāj, smukīs zīdu laiks!
Puškoj dōrzus, puškoj lājis!
Mīleigs irā tovys vaigs;
Mīlynoj tu laužu sejis!

Andr. Jurdžis.

„Drywa“ 1909.

Pavasars.

Vysi lai pīcojās, vysi lai sauc:
„Pavasars atnásá pīcys mums daudz!“
Zōleitá zaļoj i iudisnenš skrīn...
Vyss niu nu timseibys da gaismai lein.
Orōjs ai orklu jau teirumā īt,
Gons jautru dzīsmeiti agrumā dzīd,
Gūtenis mauroj i zirdzeni zvīdz,
Ar vysi putneni dzīsmenis trīc.

Vysi lai pīcojās, vysi lai sauc:
„Pavasars atnásá pīcys myms daudz!“
Kas najiut pīcys, kod pavasars aust,
Tam vysu vosor bēs gulāt i snaust.

Mozeniajs.

„Drywa“ 1909.

Dorbs.

Dorbs stum molā vōrgus, bodu;
Dorbs mēs glōb nu grāka.
Dorbs nas mēsīm pīcu, montu;

Dorbs dūd mīru svātu.

Tō deļ vysim strōdōt vajag,
Kas tik var i spiej, —
Lai tys jaunā tautys dryvā
Lobu sāklu siej.

Tys tik lobus augļus pļauš,
Kam būs voga dzeita.
Taidš sāv montu brōkim krauš;
Dzeivá būs jam seita!

Mozeniajs.

„Drywa“ 1909.

Precinīks.

Tautys dāls ai zyrgim malnim
Ļaudaveni vaicōt brauc.
Roti velās kai pa palnim:
Putekli jam dūmys jauc.
„Kaida viná beja,—paga!..
Dūmoj vinš i zyrgu per...
Pošys jau gon navajaga, -
Vinás nauda... Tū jys cer.

Roti velās, dūmys malnys...
Tautys dāls pi „mīlōš“ brauc.
Nūgrimš vinš dziļōš dūmōš
Naatmiņ vairs, kai jōš sauc.

I. S—ins.

„Drywa“ 1909.

Jaunam godam.

Vasala, Dzimtinā, jaunijā godā,

Vasaly, tautīši-brōli!

Vysim as syutu pa vōrdenām mīlam,

Nu Dzimtinis aizgōjš as tōli.

Vasaly, orōji, maizeitis devieji,

Dzeidami teirumā vogu!

Dīvenš lai dryvys jums bogoti svietej

Ai vōrpeni pylnu i smogu!

Vasaly orōju tāvi i mōtis,

Vasaly, vacuma godūs!

Dīvenš lai atnas jums mīru storp bārnim,

Lai nadūd skutņ vōrgūs i bodūs!

Vasaly, Dzimtinis strōdnīki vysi,

Kam nav sovys zámeitis styura!

Dīvenš lai svietej jums omota dorbus,

I dzeivá lai napalīk syura!

Vasaly, bogotī tiergūni, kungi,

Kas sakrōjat montu bez mūkom!

Dīvenš lai nadūd jums aizmieršt, ka vysi,

Jiuš seiti nu orōja rūkom!

Vasaly, vierseibys veiri i goni,

Kas turot par ļautenim spēku!

Lai Dīvenš jums nadūd par ļauteņu bādom

Nūpeļnāņ lōstu i grāku!

Vasaly, tīsivs i taisneibys sprīdieji,

Augstajō lykuma sorgi!

Dīvenš lai nadūd, ka sprīdumā sovā

Jiuš kōreigi būtu i borgi!

Vasaly, biedeigī, nabogi vysi,

Kam dzeivá par lōstu i spaidu!

Dīvenš lai atnas jums lobōkys dīnys

Lai atjem jums skaudeibu, naidu!

Vasaly, jaunōkī Dzimtinis spēki:

Bōleni, dzaltonis skaistōs!
Dzintinis cereibys, dorbi i slavá
Ai jums vīnumāru lai saistōs!
    Vasala, tōlejō Dzimtiná muna,
    Vasaly draugi i rodi!
    Dīvenš lai atnas mums boltōkys dīnys
    Lai beidzās tī gryutumū godi!

Skoborga.

„Daugawa“ 1910.

Jōnā dīnys naktī

Muna laiva īt pa valái,
Mani upá klusu nas;
Tōli, tōli dzieržu skanis, -
Voi tur dzīd, voi kūkļoj kas?
    Gaiša Jōņ-vokora mygla
    Mani vāsā krāslā sadz;
    Nazkur tōli, kolnu golā,
    Jōnā bārni guni dadz.
Guntená pa viļnim leigoj,
Mirdzeidama mudri tak;
Kas zyn, voi na vacō nauda,
Vacū tāvu lykums, dag?..
    Gaili pušnaktš nūdzīdōja...
    Laiva stōjās otvorā;
    Tōli nūskaņ Jōņu dzīsmis:
    Leigū! Jōnā vokorā!“
Cīma dzaltoneitis leigoj;
Reita viejš jau myglu dzan.
Muna laiva īt pa valái,
Mienesš ceļu rōda maņ.

„Daugawa“ 1910.

Latvīt, voi navā tāv žāl...

Latvīt, voi navā tāv žāl
Škiertīs nu dzimtinis sovys,
Pamásť jōs sudobra upis,
Mežus, i kolnus, i pļovys?
    Brōleit, voi navā tō žāl?
    Grīzīs, kolš navā vāļ vāl,

Latvītš iz dabasim verās:
Osorys ryučim jam lejās.
Soka vinš: „gryuši kod maizis deļ
Dzimtiņ iz svešumu mejās.”
    Dzimtiná palīk tāv mōtá,
    Dzaltonis palīk i brōli.
    Dīvs zyn kas nūtikš ai rodim,
    Kod tu nu jīm bysi tōli.
    Brōleit, voi navā tāv žāl?
    Grīzīs, jo navā vāļ vāl.

Eukur iz kolna pi krysta
Mīlōkō osorys lej:
„Palīč tá, brōleit, tu palīč...
Kam tu iz svešumu áj.
    Izgōjiejs nūkōra golvu i
    Skumeigi bryuti vinš sveic;
    „Vasala palīč, maņ jōit“,
    Pādejū raiz jai teic.
    Brōleit, voi nav tāv jōs žāl?
    Grīzīs, kolš navā vāļ vāl.

Izvalk jys mugorā sveitu,
Capuri izmauc iz acim,
Atstōj tod dzimtinis zámi, —
Kulá i lōpsta iz placim...
    Brōleit, voi navā tāv žāl?
    Grīzīs, jo navā vāļ vāl.

Bene Barkan.

„Drywa“ 1910.

Maitinái.

Ak, kō-deļ, maitiņ, vaicoj tu,
Kas mani žņaudz, kas sirdī mīt,
Kod dziļōs dūmōs nūgrymstu,
Kod osorys maņ acīs riņ?..

Muns mīlīs draugs, tu narunoj!
Tu vysu lobōk ziņ, kai as...
Sáv prōtā, draudzeņ, atjaunoj,
Cik mīly draugi bejom mās!

I pīmiņ tu, ka nazkod as,
Kai draugu tevi skūpstieju,
I dzili sovā sirdi nās
Tūs vōrdus, kū tāv rakstieju.

Ai sirdi vysā atklōtu;;
Tī vōrdi — ceistys jiuutys ir,
Bet saprašņ viņus nagrib tu —
Tys skumá maņ, tys mýsus škir...

J. Pabērzs.

„Drywa“ 1911.

Biernenš.

Cīž lāni leigoj šyupeleitš.
Tur biernenš guļ. Kai eņģeleitš,
Viņš cyloj boltys rūcenis,
I viná spūdrys actenis

Tai speid, kai pyrmīs saulis stors.
Niu vinā dzeivoj taisneigs gors,
I vinā kryutis vīgli pyuš:
Vinš bādu najiut, nav jam gryuš,
I acīs taisneiba jam mirdz,
I svātu mīru bauda sirdš.
Vinš tagad laimeigs, breivs i svāts,
Deļ vinā monts i gūds ir lāts;
    Vinš nazyna vāļ ļauneibys
    I pasauleigys viļteibys;
Vinš mīdzās tik pi māmenis
    I mīļoj jū nu sirsnenis;
Pi mōtis kryutim vinām pīrks,
Bet pasaulā deļ vinā nīks.
Kai pučeitā vinš mīls i jauks,
I vinām mīrs ir eistyns draugs.
    Nu bādom laimis spōrns jū glōb,
    I vinām sirsnenā nasōp...
Vinš mīreigs guļ, kai eņgeleitš, —
Jū lāni šyupoj šyupeleitš.

J. Pabērzš.

„Drywa“ 1912.

Dzimtinā.

O Dzimtinā, o Dzimtinā,
Tu muna mīlō nūmetnā!
    Tu tōli! Kolni, meži, lājis
    Maņ nadūd rādžāt tovys sejis.
Bet acīs maņ tu spūdri mirdz,
I tevī dzeivoj muna sirdš.
    Maņ skaidrī biļdīs tovi lauki,

Maņ dziedīs putnu bolsi jauki;
Tur breivys skanis gaisā kliust,
Tur sirdīs mīrs i dusa plyust;
Tur bādys, prīcys kūpā saistōs,
Tur dzeislōs ašnis spiergi laistōs;
Tur tovi dāly breivi dzīd,
Kai rūzis tovys máitys zīd.
I mīly skaņ tur mōtis runa...
Da, tur aprausta ir sirdš muna!..

J. Pabērzs.

„Drywa“ 1912.

Ak, máitiņ, dzīd!..

Tu dzīd, maņ, máitiņ, jautru dzīsmi!
Ak, dzīd! Maņ sirdi prīcynoj,
Maņ aizdādž jūtōs korstu līsmi
I ryugtys bādys nycynoj!
Tu redž: kai viergs, pi tovom kūjom
Ai sirdš tōm sōpōm kreitu aš
I lyudzu: dzīd, kai nazkod gōjom,
Kai zvierājam vīns ūtram mās!
Tod bejom sirsneigi mās draugi,
Kai vīna sirdš, tod bejom mās...
Bet tōļ jau tōļ tī breiži jauki, —
I tu jau cytam glaudus nās.
Ai viņu saistōs tovys jūtys,
Tu vinám skūpstus dōvynoj...
Bet mani komoj dūmys gryutys,
Maņ skumis sirdi ryudynoj...
Ak, máitiņ jautrōk dzīd, maņ dzīsmi,
Lai tū, kas beja, aizmierstu,
Lai dziešu greizsirdeibys līsmi,

Lai gryutōs dūmōs nagrymstu!

Ak, dzīd! Lai manī dūša celās, —

Pec vinás slōpstu as jau seņ, —

Lai jaukōs skaņōs tōli velās!..

Ak, dzīd! Nu maná šaubys dzāņ!..

J. Pabērs.

„Drywa“ 1912.

Pi šyupelá.

(Tulkōjums).

Šyupoj mōtá bierneni,

Dzīsmis vinám dzīd;

Mozu sovu dieleni

Kairynoju i teic:

„A — a — a, čuč, mīlis muns,

Skaistīs bolūdeit,

Spūdrō muna zvaigzneitá,

Jaukō pučēitá!..

Šyupoj mōtá dieleni —

Mienesš lūgā spīž —

Kū jai izaudzš mozenīs

Nazkod atdzīdōš?..

Purins.

„Drywa“ 1912.

Maitiná i Pučaitá.

Zam kupla kūcená

Dōrza malenī

Nu ļaudīm nūslāpta

Auga pučaitá.

Jū vīnmār komōja

Kūka pakrieslis,

I vōjai pučaitái

Bej gryuši augt.

Bet spiergi stīpdamōs

Sovā augumā,

Ļūt bīza, kuplená

Pučá izauga.

Jau pučá pumpurus

Izplāst gribāja,

I sevī dūmōja

Taidys dūmenis:

„As sovus pumpurus

„Spūži izpliesšu,

„I jauki zīdeišu

„Dōrza malenī.

„Par kostom pušdīņom

„Jauna maitiná

„Īš dōrzā pastaigōt,

„Puču palasāt.

„Jei mani īraudzās

„Krōšni zīdūšu;

„As vinái patikšu-

„Mani nūplyukš jei.

„Tod mani maitiná

„Sáv pi kryutim sprausš, —

„I bīšu gūdā as

„Leidz ai rūzeiņom!

„Pi vinás kryutim as

„Jauki zīdeišu,
„Kai zvaigzná speideišu,
„Viņu prīcōšu.
„I tūlaik smīšu as
„Cytom pučeītom,
„Kas zīd, tá pakrieslī
„Nikam naradzūt“...

Ai taidom dūmeņom
Pučá zīdāja
I gauži gaidāja
Jaunys maitinis.

Pa dōrza maleni
Gōja maitiná,
I puči pakrieslī
Viná rádžāja.

Jei cauri pagōja,
Pučis naplyucá:
Šei pučá natyka
Vinás prōtenám.

Tur cytys pučēitis
Viná nūplyucá
I sáv pi kryutim tōs
Veikli pīsraudá.

Tod pučá palyka
Ļūti skumeiga.
Jei gauži raudōja,
Lāja osorys,

Ai vieju lūcājās
Vysom puseītom
Jei panást, naspāja
Taida nagūda.

Jei borgi smōdāja
Sovu liktini,
Ai lōstim lōdāja
Sovu dzeiveiti.

Jei skumīs mīrdama
Vysā apnyka,
    Jōs lapnō gaļvená
    Zami naleika...
Pec nazcik laicená
Caur šū pučēiti
    Pa dōrza maleni
    Gōja maitiná.
Jei tagad gribāja
Nūplyukṭ pučēiti,
    Pi kryutim pīsprausṭ sáv
    Vinás gaļveni, -
Bet jau tei pučēitá
Nav vairs pučēitá! -
    Jai lopys nūveita,
    Zīdi apbyra,
I lapnō gaļvená
Zámī gulāja,
    Tik plyks i izkaļṭs
    Stulbenš treisāja...

J. Pabērzs

„Drywa“ 1912.

Lyugšona.

O, Dīvenṭ! Tu maigu jai mīdzeni syuṭ,
Jōs mīlyjōs, korstijōs lyupenis mīdž!
Tu mīleibys jūtys jai sirsnenī pyuṭ,
I bādōṭ, i vōrgōṭ vairs vinái Tu līdž!
    Ai breinišku gaismu iz vinás Tu mirdž,
    Tu mīru i dusu jai sirsnenī nás

I stōsti, ka mīleibā dag muna sirdš,
Ka skumstu i vaižu, i mūcejūs as;
Ka vysod ap viņu tik dūmoju as,
Ka vysod, kai Eņģeļš, pret mani stōv jei-
I draugi iz myužēibu paliksim mās!..
Ak, Dīveņ! Tu sirsneibā dusu jai lāj!..

J. Pabērzs

„Drywa“ 1912.

Klavīris skanis.

Kod pa gaisu skraideidams,
Iz zāmis kūkus vīsūņš sviž,
Jumtim cysys nūraudams,
Augsti gaisā vinās grīž;
Kod jau spūdra saulá tymst,
Kod auka, vātra apleik kauc;
Kars kod, namīrs vysur dzymst,
Kod doba dobu kaujī sauc;
Kod ļūt spieceigs pārkiuņš grauž,
I dreizīs zibinš augšā mirdz,
Breivi skrīn i vysu lauž, —
Nimoz tod natreiš muna sirdš!..
Bet kod klavīris bolss skaņ,
Kur strōdoj vinās pierstēni,
I kod jaukys skanis saņ, —
Tod sevi monu kautēni,
I sirdš osorys gryb līt..
Tod nikur viná navar rimt;
Naz kur tōli jei gryb īt,
Lai vairōk cīsť i skuómōs grimť!..

Jurs Klaidūnis.

„Drywa“ 1912.

* * *

Gon spūdra, jauka saulá korsta,
Kas sovu gaismu vysur bōrsta;
Bet tys vāļ spūdrōk speid, par sauli,
Par taisneibu kam nadrab kauly,
Kas vad ai nataisneibu karu
I vinás aizstōvim lauž varu. —
Tam myužeiba likš golvā krūni,
Kō nanūjimš nikas ai brunī...

J.Pabērs

„Drywa“ 1912.

* * *

Pavasār, kod nūtak iudini,
Pōrstōj burbuļōt, strauteni,
Kod nūzamīrej borgī vieji
Doba palīk klusu:
    Klusi zámá zaļoj,
    Jōs lājis smōrdeigi zīd,
    Klusi sirdš ikvīna,
    Gūdu Vysaugstijam dzīd,
Klusi sōc kūkūs
Izateiņ pumpureni,
I klusi, klusi
Storp sevīm runoj vini:
    „Paļdis Tam Augstijam,
    Jau sauleiti radzom,
    I zaļōs zeida sakneitis
    Otkon sadzom“.

I tik klusi, tik sadereigi
Jūs baļstenš skaņ,
Kod herubu pulks
Kas pi Dīva trona saņ.
    Redzit draudzineitis
    Dōrgys munys
    Kai slykti māsš dorom
    Vasdamys borgys runys.

Lobōk pajimsim
Pīmāru nu dobys,
I bīsīm vysod
Vīna ūtraī lobys.

H.B.

„Drywa“ 1912.

Gonu dzīsmá.

Sauleiņ, tec aiz kolnim, lájom!
Tec i atpyutu dūd mums!
Máš jau lūpus pīganājam —
Laiks iz mōjom steigtīs mums...
Mauroj tális — raibaleitis,
Meikstys zōlis nagryb plyukņ...
Sauleiņ, rīt!.. Jau vabaleitis,
Apleik skraidūt, sōka dyukņ.
Laiks jau lūpus dzeiņ iz mōjom!
Ragis naād, gramoj viņ:
Vínás seitys. Gryut jū kōjom
Staigōjušom vysu dīn...
Sy! Iz mōjom! Saimineica
Pīslaukņ daudzi pīnená.
Nu tō bīs jai lela prīca —

Viná dūš mums svīkstená.
Sauleiņ, tec aiz kolnim, lājom!
Tec i atpyutu dūd, mums!
Máš jau lūpus pīganājam -
Laiks iz mōjom steigtīs mums..
Saulá rīņ jau... Sy! Iz sātu!
Goni, dzīžom dzīsmenis!
Dzīžom, teicom mīru svātu,
Dzīžom soldys stuņdenis!..

J.Pabērzs.

„Drywa“ 1912.

Iz prīšku!

Sokit, brōli, sokit, mōsys:
Voi naradzu sapyna?
Kas dadává jiusim krōsys:
Sadraudzeibys, prōtenī?
    Voi na augli gryutys dzeivis,
    Senču — tāvu vōrgumi?
    Voi na īspaidis vōrda breiva,
    Līku prīcu dōrgumi?
Sokit, brōli, sokit, mōsys,
Soki, dzymtō malená —
Kas tī taidi, kas tur losōs,
Sabīdreibys māmenī?
    Voi na mīsu tautys dāly,
    Lobu dūmu devieji?
    Voi na tī, kas dāvá vali
    Nūvōrgušai Tievejai?
Sokit, brōli, sokit, mōsys,
Voi na tīsa gon ir tys:

Kur palyka dīnys osys,
Kur palyca apspīdiejs?
    Kas atvārá jiusim acis,
    Spākam dává vareibu?
    Jaunam mōca, atmat vacu...
    Jī ai tautys drūšeibu!
Ticit, ticit, jiusus gaida
Spūdra, jauka nōkūtná!
Pakaļ — vōrgi, spaidi baida,
Prīškā — laimá Dzimtinái!
    Pazaverit, cik ir tōli
    Cytys tautys aizgōjušys!
    Licit kūpā pyulis, brōli,
    Jo máš pakaļ palykuši.
Drūšōk draugi! Laiku tierāt -
Navarom tod nikur tikṭ:
Sperit sūli,—ūtru sperit,
Ka iz vītys napalikṭ!

S.Ceirulniks.

„Drywa“ 1912.

Rudiņš.

Kas tur dauzōs, kas tur nōc,
Kas tōs ándžis kloudzynoj?
Tys ir rudinš. Vieji šņōc,
Lūgu durys kvydzynoj.
    Saulá sliepās, dabass mōcās,
    Dzārvis skrīn iz syltu molu.
    Vysur monōs: rudinš sōcās,
    Vosora jau īt iz golu.
Doba dusmojās i raud;

Tá jei kūku lopys svaida,
Tá ai solnom mýsim draud,
Tá ai tymsom naktim baida.
Nūkreit lopys, nūrymst vieji,
Dobai bierst niu asarenis:
Žāl jai sovys zaļos rūtys,
Žāl jaukōs i vasarenis.

I. Leidumņīks.

„Drywa“ 1912.

Kod radzu as.

Kod radzu as kai īnais plotōs,
I bolts par malnu pōrmainōs,
Kod nautticeiba saškeļ prōtus,
I tukšā pamat censšonūs;
Kod pasaulá, kas mani apskauž
I gūdam, vōrdim pīzasmej,
Kod solti skoti spōrnus aplauž
I jūtys, gribys apsaļdej;

Tod meklieju as vīnatnis,
Tōļ nu ļaužu klōtbýtnis,
Kur sovys skumis nūremdāt,
Ka nadzierdāt i narádzāt, -
Tod dobā viņ as atrūnu
Tū mīru, kurs bej satrauceits.
I tá nimoz as namonu,
Ka nu ļaužu atraiseits!

Tá klausu as kai putni dzīd,
Kai ryuči apleik murmuļoj;
Tá radzu as kai pučis zīd,
Kai vysur gaisma vyzuļoj;

Tá pazyud maņ tōs vysys mūkys,
Sirdš bauda otkon remdeišonu:
Jo jiutu tá Tō svātu rūku,
Kas sludyn vysim pīdūšonu!

Ceirulis.

„Drywa“ 1912.

Skúmu dzīsmá.

(Pec Puškina).

Voi staigoju pa ģlom, laukim;
Voi pylnā bazneicā as leinu;
Voi draugūs siež ai veina traukim -
Vysur as dziļōs dūmōs brīnu.

* * *

As soku: pōrīš dīnys, godi,
I vysī, cik tá mýsu ir,
Iz dusu īš, kur mýsu rodi...
Jau viņa nav; jū nōvā škir.

* * *

Kod styprā ūzulā as raugūs,
Tod jiutu; munus nīka godus
Jys pōrdzeivōš... ar munus draugus,
Kai pōrdzeivōja munus rodus.

* * *

Voi mīļu bierneni as glaužu, -
Jau dūmoju; tu naspiej justš,
Ka ceļu dūdu tāv i raužu:
Jo tāv laiks zīdāt, maņ laiks trustš.

I. Leidumnīks

„Drywa“ 1912.

Laimá.

Voi tei laimá aizmygusá,
Ka jei maná naīgōdoj?
Gon as dzižu, gon as raužu-
Jei ai mani narunoj.

Nūpleišš, olkons, vysim apnicš
Volkojūs as pasaulī,
Vysi stumda, vysī naīrādž,
Pīkusš bādōs karojūs.

Být maņ laimá smaidiejusá -
Vysi bētu mīly maņ.

Cyti teiktu, cyti sveiktu:

Eukur laimá — dzeivá tam!

Var být maņ vāļ veiksīs dzeivī,
Jo tik dreīži nanūmieršu,
Smaidās laimá, kai ikvīnam
Laimis mōtis mīlulám.

Kr.

„Drywa“ 1912.

Boltkrīva dzīsmá.

(Pec „Smyk bielaruski“ — Symona Reukas)

Ak, lyudzi tu, mōmuleņ, Dīvu,
Ka nikod par kungu natikt:
Ka naart maņ svešaju dryvu,
Ka sovu kūpt zámi na slykt.
Ka pret zamōkim nōšš narīzť,
Ni pret augstōkim mugorys likť.
Ka cytim tik vaini nasvīšť

I sovu maņ grāku nalīgť.
Svešu sīvu ka navastu grākā,
Bet sovu, ka mīļōtu stypri;
Garam myužam, ka tyktu maņ spāka,
Ka bierneni augtu maņ nipri.
Ka ļaužu nu brōlim naškiertu,
Ka muns monts par jū montu toptu,
Ka lobprōt par dzimtini miertu,
Ka svešu as tautu nakrōptu.
Ka Dīva maņ naizsmīť sova,
Ka napōrdūť tautys par naudu,
Ka napōrdzārt montu maņ prōva,
Ka sātā maņ nadzierdāť raudu.
Ka par pōrdūtu zámeitis styuri
Kešā diveju naudu nabārtť:
Ka zámeitī strōdōtā syuri
Maņ būtu kod laimeitā miertť.
Tod lyudzi tu, mōmuleņ munu,
Ka nabỹť par panu, par kungu.

I. Leidumnīks.

„Drywa“ 1912.

Zīmys Svātku naktī.

Jau nakť. Vyss apkōrtnī ir klusu.
Vyss rāmā atpyutā jau grymst.
I ļaudš jau sajiut maigu dusu,
I sirdš jū nu vōrgim rymst.
I mīrs dzymst vysur — navā naida:
Vyss svātā saticeibā grymst:
Vyss pasaulš Jezus - Bārna gaida,
Kas šūnakť Betlemī dzymst...

Kai sudobrs mienesš augšā laistōs
I zvaigžņu miļzeigs daudzums speid,
Kai guntenis jōs sevī saistōs
I, krysdamys, jōs gaisā sleid,...
I padebesī lidineidams,
Bolts eņgelš Dīvu gūdynoj,
I Viná vali izpiļdeidams,
Jys Bierneni mums sludynoj;
„Ļaudš! Ļaudš! Ak, teicit Divu, teicit,
„Jam gūdu, slavi dūdami!
„I jaundzymušū Bārnu sveicit,
„Pret Viņu celūs krysdami!..
„Jys dzyma jau. Jys mani syuta.
„I mīru Jys jums dōvynoj,
„Lai jiusus dzeivis dīna gryuta
„Nu sovom važom breivynoj!..
„Jys bādom, vōrgim dora golu,
„Jys skumys sirdis pīrcynoj...
„Ak, steidzitās jiuš iz tū molu,
„Kur svāti Bārnu sveicynoj!“..
I boltus spōrnus pleivynōdams,
Par zvaigžņom spūdrōk Eņgelš speid,
I bārnām dzīsmi skandynōdams,
Pa zylym dabasim jys sleid,
I viná breivō, svātō dzīsmá
Pa vysom molom ōtri kliust,
I Dīva vōrdu svātō līsmá
Ai mīru ļaužu sirdīs plyust.
I eņgelš zyud... Teik zámá klusa.
Vāļ spūdrōk augšā zvaigznis mirdz.
Storp ļaudim rūnās solda dusa:
Jīm vīgli, vīgli pyušās sirdš...

J. Pabērzs.

„Drywa“ 1912.

Aizmierstīs Krysts.

Zynu kolnu as pi upis,
Iz tō kolna radzu krystu;
Skaistynoj tū smolkys pučis,
Pi tō radzu mūku systu.

Dīva mūka nūleikusá
Skotōs iz pasauli vysu,
Svātys rūkys pacālusá,
Sauc pi lyugšonys tei mýsu.

Reitā, kod jau saulá izlāc,
Speid, nu zalta storom mūka;
Klōt pi sevá putnus pīsauc,
Kurus boroj Dīva rūka.

Rūzis izplieš skaistu zīdu,
Krysta vītu skaistu dora,
Palaiž jauku gordu smaržu,
Pasauc dzīdōt, putnu bora.

Kluss pi krysta — navā ļaužu,
Žieleigi tik putni nūdzīd,

Ak! nu vysys sirdš as skaužu
Rūžom, kas zam krysta nūzīd,

Kod jau saulá atstōj mýsus,
Apsadz zámi zalta storim,
Rūzis samīdz sovus zīdus,
Globōdamys jūs zam zorim, -

Tūlaik mūka nūlīc golvu,

Meklej sova mīļōtōja.

Rūzis leikst i bučoj krystu,

Bučoj kōjis Pesteitōja.

Apse.

„Drywa“ 1913.

Skumú dūmys nu Sibiris latvīšu dzeivis.

Vyss mums irā, vya teik.

Vīnys lītys gon navā:

Navā sova Dīva noma,

Kur sirsneni nūremdāt.

Irā kvīšu, irā mīžu,

Auzu pylni orūdeni;

Ir maņ tāvs — mōmulenā -

Pylnys acis asareņu.

Saļ austenis, saļ kōjenis

Sibiris dzeivōtōjim.

Zvieru ōda nasasylda,

Soltumeni napaveic.

Plieti acis, plieti ausis,

Vīnu redzi, vīnu dzierdi.

Vysur redzi svešus ļaudš,

Sveša skaņ volūdenā.

Ceļūs agri, ceļūs vieli,

Vīnys dūmys gaļvenī:

Kai maņ tikt' i tāvu zāmī

Mīlyjā i dzimtinī.

Tōli — tōli tys kaļnenš,

Kur guļ tāvs, mōmulenā.

Tōli — tōli tys cīmenš,

Kur palyka bōleleni.

Svātku dīna — prīcys dīna

Mysu brōlim dzimtinī.

Svātku dīna — skumú dīna

Tōlejā i Sibirī.

N.N.

„Drywa“ 1913.

Dzīsmá svešumā.

Tōli — tōli tys kaļnenš,
Kur guļ tāvs, mōmulená;
Tōli, tōli tei zámeitá,
Kur gulieju šyupelī.

Aizamiersa tys cīmenš,
Kurs stōv tāva ustabená,
Aizamiersa tī ļauteni,
Kuri tautys bōleleni.

Svešūs ļaudīs as izaugu,
Sveša muna volūdená;

I munā i prōtenī

Sveši viņ padūmeni.

Kauns maņ beja sovys sātys
Kauns i sovys volūdenis;
Niu palyku patš as kaunā
Ai tīm prōta padūmenim.

Ka maņ b̄ytu putna spōrni,

I tōs bitis vīglumenš,

As nūskrītu, apzavārtu,

Kur tei muna tāvu zámá.

As nūskrītu apzavārtu,
Kur guļ tāvs, mōmulená:
Boltu smiļkšu kaļnenī
Zam zaļōs velienenis.

As nūskrītu apzavārtu,

Kai dzeivōja cīma ļaudš,

Voi bogoti, pōrtykuši,

Voi nabogi, osorōs.

As nūskrītu apzavārtu,
Iz tū m̄ysu bazneiceni,
Kur spielāja varganeitis,
Kur ļauteni Dīva lyudz.

As nūskrītu apzavārtu,

Kaidi ļaudim teirumeni,
Voi ir zali, voi ir kuply,
Voi rudzeiši leigojās.

As nūskrītu, izstaigōtu
Vysus mežus, vysus eļķšņus,
Apzavārtu, voi kūceni
Pa tū laiku izauguši.

As nūskrītu, apstaigōtu
Vysys pļovys, leiču molys,
Kur as tāvam gonūs gōju,
Kur as grīžu stabuleitis.

As nu boltō veitulená
Sáv izgrīztu stabuleiti,
As tōs sovys žālobenis
Izspieleitu, izdzīdōtu...

Bet maņ navā putna spōrnu,
Navā bitis vīglumená...
Aizamiersa maņ dzīsmeitis
I tei dzīsmu volūdená.

Latgalis.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Nabogs.

(Pec Lermontova).

Nabogs, rūku izstīpš,
Pi bazneicys sādāja.

Bezspieceigs i bōls jys
Kotra maizis prasāja.

Iz jō vaiga lasāt tyka
Dzeivis gryutumus i mūku.

Nazkas akmini ilyka,

Vinā izstīptijā rūkā.
Tai as tovys mīleibys
Osorōs i mūkōs lyudžu.
Bet tāv nabej žieleibys:
Pīkrōpi tu mani myužam.

Seimans Putans.

„Drywa“ 1913.

Iz prīšku.

Iz prīšku: slynkumam nanūzadūd!
Nav vairs laika slynkōt i snaust.
Voi redzi, jau blōzma nu tymsuma aust.
Cikom vāļ tāv spāks i vara
I tovōs kryutīs veira sirdš,
Pec gaismys centīs nu vysa gora,
Kura eukur tōlumā
Laistōs i mirdž.
I tu nazaskot, ka nycynōš
Dažs lobus tovus pyuliņus,
Ka kaidš styurgalvš mōnōs,
Sviž prīškā tāv akmiņus!
Tik pyulejīs, karōt vysod ir gryuts,
I, mīlu, naskumsti gorā aiz to, -
Dzeivis aukom preteim stoti kryutš,
Cik ryugti lai tys nadaītu.
Tu pakrytušim rūku snādž,
Tu dorba ļaudis mūdynoju,
Tīm gaismys montu nanūlīdž,
Tu patīseibu sludynoju!

H.B.

„Drywa“ 1913.

Latgolys latvīšu darbinīkim.

Jums nabys soldus sapņus snaust,
Bet strōdōt, lai gaisma spiej aust,-
Prīšk sovys tautys spākus lītōt
I gora dōvynys jai zīdōt;
Dzeiņ prūjom timseibys gorus
I raidāt tautā gaismys storus,
Lai vini ļaužu sirdis sylda,
Ai lobom mōceibom jōs pylda.
Gon pōrprosti teik jiusu dorbi
I daudzķōrt dziedīs vōrdi skorbi,
Bet strōdojit cereibys pylņi,
Ka nōkūtnī plyusš gaismys viļņi.
Bys strōdojūt jums jōrādž mūkys,
Dzālš dodži, ierškeiži durs rūkōs,
Bet izvarūt pi mierkā kliusit
I sovu dorbu auglius giusit.
Tik strōdojit, lai plyust Jums svīdri,
Tik strōdojit, iš tolkā bīdri,
Nu skaugim tiksit smīti, palti
Nu draugim — cīnā calti.

Lapiniu Augusts.

„Drywa“ 1913.

Jyura i dzeivá.

(Leidumnīka pōrstrōdōjumā).

Nu krosta jyurā vārdamīs
As radzu: laivā sāsdamīs
Celinīks ai drūsumu
Cer pōрмаuļ jyurys plotumu.

Celinīk! Tu nazyn, kaida
Celā tevi laimá gaida.
Tōļ nu šanis ūtrā molā!
Dīvs zyn, kod tu tiks golā!..

Trāps laiks.

Kūkim lopys nakustāja.
Kai spīgelš iudiniš atspeidāja,
Kugá rádžāṭ navarāja;
Tōli aizmōvš jau tys beja.

Mežā aizšalcá.

Tá umai lela vātra cālās,
Smīlkšu tyuči gaisā vālās.
Nu golvys capuri nūrōvā,
Tik manš jjurā naīrōvā.
Jyura stypri viļņōjās,
Boltom putom putōjās.
As nu jyurys tōļok gōju,
Par celinīku tai dūmoju:
Jys ai vātru karoj, maun...
Var bīt jū dzelmī vārta raun...
Tá acīs munōs celinīks
Rōdīs vysā bezspieceigs.
Tá jō laiv iz sōnim gōžās,
Iz jū leli viļni drōžās,
Aplej, aprej, augšā ceļ,
Tá otkon laiva viļņus škeļ...
Ilgi celinīka vaidys
I jō nalaimis vysaidys
Ausīs munōs skanāja,
Lai gon patīseibā nabeja.
Jyura tei — ir dzeivá vysu.
Celinīks — ikvīns nu mýsu.

Seimanis Putans.

„Drywa“ 1913.

Skūpīs vecš.

Stōv mežā ustabená;
Sīnys caurys, praulōtys.
Vaca i bez jumta viná -
Lyuzt jau sejis kvāpōtys.

Vysod klusums storp tōm sīnom:
Siermīs veceitš dzeivoj tur;
Guļ jys kōktā naktim, dīnom;
Guļ i nastaigoj nikur.

Vacs i slyms jys. Bōrda bolta;
Sveita tik iz placim jam.
Mōjī tukšs: nav gultys, golda,
Gryuta dzeivá vecelám...

Jam jau lūcekļūs nav spāka.
Nabadzenš, jys vōji rádž.
Dzeivoj — mierdōs, vinš bez grāka —
Vysu dzeivī nāirādž.

Tikai vīns jam komoj protu,
Tikai tūs jys dīvynoj:
Naudu, dzeļža skreinī krōtu,
Vacīs sirdī mīlynoj...

...Zīmys vokors. Viejš solts celās,
Gaudoj viejputni, kreit snīgs...
Večam apkōrtš mygla velās,
Mīdz jam acis gryutīs mīgs...

Nabogs sovā sveitā tynās.
Tikku — tikku pyustīs var...
Gryb jys iť; bet kōjis pynās.
Lymst i mīgst jys vīnumār...

Gryuti sapni jauc jam protu.
Acīs vinám brīsmys dzymst:
Nōvis izkaptš stōv jam klōtu,
Naudys pūds car zámi grymst...

Vacīs tryukstās. Dīveņ svātū!

„Kas ai mani nūteik tá?
„Nōvá... Vātra jauc maņ sātu...
„Grymst tur „zalta skreineitá“!
    „Guņš iz skreinis... Sveči malni
    „Valni skreīņōs naudu ber...
    „Nauden! Nauden!.. Nūst jiuš valni...
    „Dīven! jys jau mani čer...
„Laidit mani! Dūdit naudu!
„Dūdit maņ jū paglobōt!
„Dīvs! Tu izklaus munu raudu!
„Dūd vāļ drusku padzeivōt!..
    „Vysu dzeivi naudu krōju.
    „Olkons, plyks as staigoju.
    „Vacūs kaulus, mīsu vōju
    „Tikkū dzeivs as volkoju.
„Caurom naktim nagulieju;
„Ryugtūs svīdrūs strōdōju.
„Mīga dusys namek lieju.
„Tik ap naudu dūmoju —
    „I tá muna dzeivá beidzās,
    „Zyud jau muna naudená...
    „Eukur valni pulkim steidzās...
    „Dzierd — syt nōvis stuņdená!..
„Grīžās muna ustabená.
„Vātra — vīsulš viņu jauc...
„Ak, jau kreit iz manim viná...
„Vylki gaudoj, suni kauc...
    „Maņ ap golvu līsmis tynās
    „Valni apleik skraidelej.
    „Kōjōs maņ jū ástá tynās.
    „Jī maņ viersā svečus lej...
„Dīvs! Tu globoj mani — veci!
„Maņ jau gryuši dvašojās...
„Svātī, dūdit dreīžōk sváci —
„Nōvá klōtu tyvojās...

„Redz: tur aļņá... Guņu līsmis...
„Dvāselis tur raud, i klīdz...
„Vysur bailis, vysur brīsmys...
„Maņ jau kryutīs valni mīdz...
„Dīven! Glōb Tu!.. Nūst jiuš valni!
„Āļnis gori! Nūst jiuš... Nūst!..
„Ak!.. cik korsti... sveči malni!..
„Nūst!..“ Jys kreit, vairs nazamūst...
... Vieļōk, jau pec vairōk dīnom,
Veča sābri — kaimini
Storp tōm malnōm praulu sīnom
Rādž iz greidys myrūni.
Vecelš zylōs soltōs rūkōs
Naudys skreini sačieris.
Brīsmeygs vaigs teic, kaidōs mūkōs
Skūpīs veceitš nūmiris.

J.Pabērzs,

„Jaunas Zinias“ 1913.

Bōriná.

Kopsātā pi mōmulenis,
Augstys dūbis malenī,
Bōriná lej asarenis,
Raudōdama baļstenī.
Korstys gaudys asarenis
Tak pa sōrtim byudim jai:
Lyudzās jei pi mōmulenis,
Stōsta sovus vōrgus tai:
„Celīs, māmeņ,—soka viná:
„Celīs, acis valī vār...
„Celīs, celīs, mōmulená,

„I iz manim pazaver!..
    „Skotīs, cik maņ dzeivá gryuta,
    „Cik maņ vōrgu jōpanas:
    „Vysi mani kōktā syuta,
    „Vysi aizdūd cīsšonys.
„Skotīs, osorys maņ lejās,
„Kreit, kai leitenš pavasar...
„Vysi ļaudš nu maná smeļās,
„Mani lomoj, rōj i bar.
    „Celīs, māmeņ. Pazaskoti,
    „Kai tá raudōs džeibstu as:
    „Mani aizmiersa jau rodi-
    „Napazeist jī bōrinis.
„Nav maņ mōsu, bōleleņū,
„Nav kur nūlikṭ gaļveni,
„Nav kur nūtreiṭ asareni,
„Nav kam izteikṭ dūmeni...
    „Pańmaita as, bōrineitá;
    „Sōpuļūs maņ kōjenis;
    „Bādojūs as, vōrguleitá,
    „Izraudōju actenis...
„Celīs, māmeņ!.. Celīs... Raugi,
„Cik gryut tovai maitinái...
„Celīs, osorys maņ slauki,
„Dūdi mīru sirsnenái,
    „Pīmīdz mani sáv pi kryutim;
    „Gaļveni maņ sasukoļ;
    „Izglōbi nu vōrgim gryutim;
    „Vaidzeni maņ nūmozgoļ.
„Appyuṭ, māmeņ, sōpuleiti,
„Ciertumus maņ sadzeidi;
„Mani vōrgu bōrineiti,
„Apļaud, pīkūp, sasyldi!..
    „Celīs!.. Celīs, mōmulená,
    „Pazaver iz bōrinis:

„Kotra muna asarená
„Stōsta táv, cik vōrgstu as...”

Bōriná pi mōmulenis
Džēibst iz dūbis malenis,
Lej jei gaudys asarenis,
Lyudz nu vysys sirsnenis.

Bet zam smiļktim mōmulená
Nadžierđ, bārna lyugšonys;
Duš i tryud iz myužim viná -
Aizmierstys jai cīsšonys...

J. Pabērzs.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Voi pīmiņ tu?

Voi pīmiņ tu, kai nakti klusā,
Kod vysur mīrs svāts vaļdāja
I vysa doba gryma dusā, -
Mums laimá jauki smaidāja?
Máš divūs lieņi dōrzā gōjam.
Mums viejenš vaigā vāsmōja.
Máš gōjam klusu, narunōjam.
Bet jūtys korsti runōja...
Máš nūstōjam. Tu maņ pi kryutim
Kai biernenš mīly glaudiejīs.
Táv sytōs sirdš. I skotim gryutim
Tu munōs acīs skatiejīs.
As tevi, dōrgō, mīlynōju.
Táv korstus vōrdus runōju.
As tovu vaigu sumynōju, —
Voi mīļoj mani?—vaicōju.
— Nui, — tu maņ klusi atbiļdieji

I vierīs rōmi, kauneigi,
Maņ mīdzi rūku. Apsūlieji
Būt maņ par draugu myužeigi.
    Tod sōkom īt... Jau laksteigola
    Tur bierzī spalgni pūgōja.
    I ceirulš trīcá. Meža mola
    Nu skaņom jauki leigoja...
I máš iz mīru jauki gōjam.
Mums reita viejenš vāsmōja.
Máš gōjam klusu, narunōjam,
Bet sirdis korsti runōja...

J. Pabērzs.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Biļdá nu klaušu atceļšonys laikim.

(1861 g.)

(Nu Maikova).

Pazaveri! Kas taidis irā?
Kō deļ gunš tī speid?
Vydā bārns, i cyti mīrā
Apleik viná sād... .
    Vōrds pec vōrda dyžan gryuši
    Losa bārns tur jīm.
    Gōdoj klauseidamīs puiši
    Cīš par vōrdim šīm.
Laikim aizklīdz cyts iz koktu
„Mīrā bīsīt tur!“
Bōbys aizmīdz mutis bārnim -
Klusumā jūs tur
    I stīp arī sovys golvys
    Tur, kur puiši sād,

Ka ai acim koč jau rádzāt,
Ka na vysu dzierd...
Kō-deļ tai tō bārna klausa?
Voi tik gudrys sok?
Nā! nu vysys šytōs saimis
Skaitāt jys tik mōk.
Tō-deļ vajadzāja bārnam
Izlasāt tur jīm
Ka breiveibu seņ gaidamu
Dūd pa vōrdim šīm...
Koč vāļ vysa saprast navar
Kas tur raksteits bej, -
Bet jiut kotrs nu tīm vōrdim,
Ka iz lobu mej.
Jau klōt, brōlī, itei dīna,
Breiveibu kod dūš.
Naktš pa golam, dīna sōksīs -
Gaisma vysur bēs.
Var bēt rádzāt jiusim natikš,
Kod sōkš speidāt jei,
Bet jau jiusu bārnu bārnim
Speidās gaisma tei...
I kai īsōkums šōs gaismys,
Breiveiba lai bēs!
Lai tod gaismu viná atnas,
Tūlaik laimá bēs!

Speidulis.

„Drywa“ 1913.

Par kū as na putns...

(Pec Lermontova).

Par kū as na putns, na tuksnešu erelš,

Kas eukur pa dabasim skrīn?

Par kū as pa gaisu ar' naspieju lidōt

I mīlōt tik breiveibu viņ?

Iz dzimtini mīlū tod nastumūs as,

Kur vactāvu teirumi zīd;

Kur augstijā kolnā zam ūzula zorim

Jū aizmiersti kauļi seņ mīt.

Jū senejā mōjī vacs zūbyns iz vadža

Vyss saryusiejš, apputiejš stōv.

As nūskrītu, lidōtu vactāvu sātā

I nūpyustu putekli jō.

Seņ-senejū kūkli as pajymtu rūkā:

Jōs skanis da sirdái maņ skrītu...

Tōs skanis kai dzymtu, tai rymtu .

I sirdī maņ mīru jōs lītu...

Bet tukšys šōs cereibys, veļteigs šys lyugums

Pret liktiná lykumim ir:

Jo mani nu tōlejōs dzimtinis kolnim

Daudz upū i tōlums lels škir.

Pylns korstōkōs mīleibys dzimtinis dāls

Nykst svešumā, soltumu molā...

Tur dzimš i tur audzš, tá svešs asu as...

Kai putnys, tyuļ tyktum as golā.

I. Leidumņiks.

„Drywa“ 1913.

Jautājums i atbildā.

Nu kureinis, draudzinā, kai tevis sauc?
Voi svešinīks esi, voi tōli tu brauḥ,
Kur tova dzimtinā, kur tovys mōjis,
Voi tōli, voi tyvu, kai labi tāv klōjās?
As naasu svešinīks, — senejīs draugs,
As nōku tá cīmā, maḥ tá cīži jauki.
Tá muna ir dzimtinā, rodi i draugi,
Tá laimis ir zámeitá, dzeivōḥ tá jauki;:
Ir skaistys tá ōrīnis, bierzeitis zalis
I jaukōk dzīd, putneni dzimtinis
Tá smukōkys dzaltonis, mīlōka runa,
Ar prīcu šur braucu: tá dzimtinā muna.
Tur — svešumā monta i zalta ir daudz,
Bet dzeivá nav mīla, sveši viņ ļaudš.
Nav skaistu tur dzīsmu, tur namīla runa,
Vyss apnyka tur: nav dzimtinā muna.

Kr.

„Drywa“ 1913.

Vasala palīḥ tu, Dzimtiná...

Vasala palīḥ tu, Dzimtiná muna:
Pādeju sveicīni tevīm as syutu.
Nazcik vāļ breižu — jau sveša bȳš runa...
Ak, cik maḥ škiertīs nu tevīm ir gryutu.
Pateikams vārtīs iz vaiga maḥ tova,-
Kai pavasar dobā, kod zaļoj pec snīga!
Bet nažieleigs liktiņš maḥ tagad naļōvā
Rádzāt tū breidi, kod cálsīs nu mīga.
O, mīleigīs tautīḥ, cik stypri tāv skaužu

Raudzit, kai celās i gaismojās prōts.
Tu dzymi i miersi storp sovejū ļaužu, -
Táv svešumā naapdzisš pādejīs skots!
Vasala palīč! Voi grīzšūs nu svešūtnis!
Tici as naaizmiersšu pamastu tautu!
Lyugšonys korstys — táv laimeigys nōkūtnis
Vīglynōs nostu iz manim izkrautu.

S. Ceirulniks.

„Drywa“ 1913.

Bitá moza, bitá mudra,
Bitá strōdneica ir gudra, -
Tivli skrīn, tōli skrīn,
Vysur pučis jei īlein.
Strōdoj viná vasareni,
Zīmu narádž tryukumeni.

Andr. Jurdžis.

„Drywa“ 1913.

Pavasara nōkšona.

Vāļ zīmys viejenš skraida,
Ap ausim šalc ai soltumu.
Bet saulá storus svaida
I zámái syuta syltumu.

Pa pļovom, mežim, laukim
Jau kūst pamozam soltīs snīgs:
Nōk vyss iz laikim jaukim,
Bāg prūjom gryutīs zīmys mīgs..!

I atnōkš dīnys dreīži,
Kod soltīs snīgs pavysam kusš;
Kod rassīs jauki breīži,
I zīmys ryugtīs gors tod zusš.
    Tod mežūs putni dzīdōš
    Ai prīcu sovys dzīsmenis.
    I dzaltoneitis zīdōs
    Ai pučom sovys gaļvenis.
Tod vysur skanis dzīsmis,
I vysur maīga dusa dzimš;
Dágš sirdīs prīcys līsmis.
I vysa doba prīkūs grimš.

—S.

„Drywa“ 1913.

Pavasara vokors.

Sauleitá sástās,
Izdzīst jau dīna,
Timseiba gulstās;
Skumeīga āna.
    Lieni dzīst gaisma,
    Tymst meži i lauki;
    Aizdzīd, tōlumā
    Putneni jauki.
Dzīsmená nasās
Laimeibys pylna.
Tá spalgni lejās,
Tá klusi velās
    Augši lāc klusu
    Mienesš sudobrōts.

Kotrs īt iz dusu
Dorba nūstrōdōts.

Snīdzite.

„Drywa“ 1913.

Perekleits.

(Pec K. Medzwedzkō).

Pavasars viers muna lūga
Perekli putns sataisāja.
Nu tō laicena viers lūga
Pricys dzīsmis aizskanāja
    Leits lai slacynoj sāv zāmi,
    Dabasūs lai zibinš skrīn;
    Putns nu tō glōbtīs var:
    Tivleitš pereklī jys lein.

Mysu storpā, cik ir daudzi
Nalaimeigu nabadzeņu -
Kur tod vini laikā bādys-
Atrašt var sāv perekleiti?
    Solti vinim dzeivā pōrīt,
    Vys zam nostys svīdri plyust,
    Vini nazyna sāv draugu
    Naatrūn vītys atsapyust.

Dzeivis prīceiba i spāks
Viņu pōra napricynoj;
Vysod šaubys baileigys -
Sirdi vinis gryutynoj.

Seimans Putans.

„Drywa“ 1913.

Zemņika bažys.

Zemņīcenām dzeivōṭ gryuts:

Vysi iz jō klīdz i ryuc.

Rōdōs, vosora bȳš slykta:

Sīna skaudzá navā lykta;

Rudzu teirums radzams pūsts...

Tai maṅ stōsta kaiminš Justs:

Mīžu šņūrōs nav nikō,

Kur mās jimsim maizi, jō

Auzys eisys, lynu nav.

Koč tu, cylvāks, izgaist sāv.

Saprūt niu, kai dzeivōṭ var:

Kur lai pļāuni, kū lai dor.

Dīnastnīks pec lūnis sauc,

Porōdnīks ar viersā brauc.

Svōrki palīk cauri jau;

Kūrpis vacys, jaunu nav.

Bārni klīdz: „tāt, maizis dūd!“ ...

Koč tu, cylvāks, pierstā kūd,

Atbōda paṭ dzeivá niu,

Kod bods radzams vysā tyv...

Golva grīžās, prōts paṭ jiukst,

Kōjis nūkust, spāka tryukst!..

Kr.

„Drywa“ 1913.

Pi tīsys.

Pi tīsys sauc! Oi gryuti iṭ!

Voi raudi tu, voi dzīsmi dzīd.

Koč vaineigs naasi, — bailá mōc,

Kod nataisneigi rōdit sōc...

Voi navarātu leidzāt kas,
Jō kešā drusku naudenis;
Ka dūtu pīci staršinam
I svīksta spani skreiveram.

Starostam gon spirta stūpa;
„Sudzis“ maņ — kai draugu kūpa.
„Svetkim“ reikļōs arī līšu...
Kai nabejs jau taisneigs tikšu.

Kr.

„Drywa“ 1913.

Pavasars.

Saulá sylta. Navā snīga.
Strautenš krōc i burbuļoj.
Doba spiergst nu zīmym mīga,
Mūstās, pīki gaviļoj.
Vabalis dyuc vysom molom.
Tauryns, gaisā peldūt, skrīn.
Bitá saņ: Nu zīmym olom
Vysi voguleni lein.

Meži, pļovys, lājis, lauki -
Vysi zeļ i skrōsā tveikst.
Vysur dziedīs bolsi jauki -
Vysa doba pīkā sleikst.

Skaņōs leigoj meža mola,
Putni loksta, spalgni dzīd.
Raug, tur tōļōk, pūra golā
Kuply puryni jau zīd.

Sauleitá tik mīly sylda!
Gaiss tik soldons, teirs i maigs! -

Vysur jauku dzeivi pylda

Jaukīs pavasara laiks.

Aizamierst paņ dīnys gryutys,
Sirdš nu vōrdim, sōpom rymst.
Atspiergst nūgurušys jūtys,
Breivys korstys dūmys dzymst...

J. Pabērzš.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Mōkuli.

Pa gaisu klejoj mōkuli.

Jīm navā celá nūteikta.

I atrasņ drūsu mitekli

Nav laimá vinim nūlemta.

Tá vini skrīn iz zīmelim,
Bet vieji pyuš iz vokorim, -
I tivleņ gaisa klaidūnim
Ir jōzasteidz pakaļ jīm.

I kur jī atrasņ nūmetni?

Jū gaisa celá gols būs kur?

Jī kleist pa zyļu augšīni,

Jū celám gola nav nikur.

Jurs Klaidūnis.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Dzīsmá svešumā.

Tāvu-Zámá, Mōmulená,

Tōli, tōļ nu manis tu!

Tōli tāva ustabená

Ai tū jumtu lōpeitū.

Svešumā as. Sveša mola.

Sveša runa, sveši ļaudš...

Skuņom — bādom nav tá gola, -

Sirdī ryuktu sōpu daudz.

Nav tá brōļu, mōsu, rodu;

Nav tá tāva, māmenis...

Nadzeivōt vairs jaunūs godu -

Zuda jaukōs dīnenis!

Zuda dzeivis breiži dōrgi;

Nyka gora jautreiba,

Palyka tik gryuti vōrdi,

Sirdis sōpis, skumeiba.

Tá maņ jōcīš bādys gryutys-

Vysim svešs as, vysur līks...

I maņ dūmys tymst, dzīst jūtys

Apjem mani taidš kai mīgs.

Mīgā nūspeid, ōtri, dreiži

Vacī sapni golvā maņ:

Nūmirdž vaci jauki breiži,

Ausīs vacō dzīsmá skaņ.

I maņ rōdōs tāva sāta,

Rōdōs teirums, pļavenis,

Mīžu dryva naapsāta,

Sadeigušys auzenis.

Rōdōs kupla rudzu dryva,

Zalis, jālys vōrpenis;

Rōdōs bierzá, rudzim tyva,

Veituly i lipenis,

Kļovi, ūzuly. Pa kūkim

Putni dzīsmis gaviļoj.
Tōļōk upá, lūku lūkim
Tacādama burbuļoj.
    Rōdōs celenš. Ceļmalenī -
    Zalá zōlá, maureni,
    Boltys dōbuls. Dōbulenī
    Meklej vītys tauryņi...
Rōdōs vyss kas agrōk beja,
Vyss, kas ir tur, Dzimtiná, -
Tys kū sirdš tur pōrbaudāja,
Tys, kō nav maņ svešūtnī.
    Pīminu tá cīsdams vōrgus,
    Sovys jaunys dīnenis,
    Jaunu dīnu breižus dōrgus,
    Soldys, maigys šaļtenis...
Tāvu — Zámá. Mōmulená,
Tōļ tu! Būdams svešūtnī,
Tevi, dzeivis deviejená,
Turu tikai pīminī.

J. Pabērzs.

„Jaunas Zinias“ 1913.

* * *

Apkōrt tymsums... Taisōs auka.
Viejš tai gauži — gauži šņōc.
Aizklōta jau saulá jauka:
Malnys tyucis augšu mōc...
    — Kas jums tyka, celá brōli?
    Kam ai baiļom skotitās?
    Kam jiuš taidi dryumi, brōli,

Īt iz pīrīšku šaubitās?
Voi jums baist tōs aukys borgōs?
Voi baist tyuču krōkšonys?
Voi jau jiusu kōjis vōrgys
Pīkusa nu išonys?
    Voi jums šaubys protu molda,
    Ka leidz golam natiksīt?
    Skumstit, ka tá tymsums volda,
    Ka nu celá nūkleissīt? -
Ejmit, nazabeistit, brōli!
Nazaudejit cereibys!
Drūšōk... Eukur, tōli — tōli
Rōdōs blōzmá gaismenis.
    Drūšōk! Dryumu goru mejit,
    Nazabeistit, naskumstit.
    Nastōvit. Iz pīrīšku ejit,
    Baiļōs, šaubōs nagrimstit!
Naatsoldit grybu jiutu,
Pīrīškā jums vāļ dorba daudz.
Ejmit styngri ceļu gryutu, -
Jiusus gaida vōrgūs ļaudš...
    Ceļš taidš calmōts... Gaudoj auka.
    Malnys tyucis augšā krōc.
    Aiz tōm sliepās saulá jauka,
    I viejš gauži apkōrļ šņōc...
— Kū jiuš sokot? — kaidi gori
Rōdōs jums i pīrīškā lāc?
Ka jums viersā kraukļu bori
Matās, acīs kņōb i krāc?
    Sokit, ka tá volda brīsmys?
    Ka jums baist tōs timseibys?
    Ka tá gaudoj sovys dzīsmis
    Naktīs draugi palādys?...
Lai jōs gaudoj! Bet jiuš, brōli,
Nazaudejit dūšeibys,

Nazabeistit!... Jau natōli
Jiuš nu saulis gaismenis.
Tikai drūšōk sūļus sperit
Nimoz gorā nakreirit.
Brōlim acis valī verit,
Gaismeni jīm parōdit...
Saulá paspīšš. Vinis stori
Izvarās tū tymsumu...
Palādys i kraukļu bori
Bāgš iz meža bīzumu...

„Jaunas Zinias“ 1913.

J. Pabērzs.

Dzimtinis biļdá.

Palākys, volgonys dīnys,
Vaci, puškrituši kōrmī,
Nateirys dubļojis īlys,
Pušplyki, puškoltuši kūki.
I ļauteni poši, kur skotīs:
Pušdzeivi, pušmyruši staigoj...
Tik vieji ai vasalu spāku
Škārs-garum pōr zámeiti skrīn-
I tūmār tei zámá maņ mīla.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Ont.Svylans.

Kopi.

Gōju as car kopim -
Bej zīmys vokors solts.
Skotūs: kopu molā
Stōv myrūnš, kai snīgs bolts.
    Stōv iz vītys bīdaklys,
    Iz vīnu pusi klonōs...
    Munā golvā bailá
    Stypri viņ jau monōs.
Maņ nu lelys bailis
Iz augšu moti celās,
I nu pīris svīdri
Kai lads solti velās.
    Lai kas bejš — nabejš,
    Bailá jōmat molā:
    Maņ tak vajag bīt
    Bez atlikšonys golā.
Īdams garum itam,
Vyss nu bailis krotūs
I bez nūstōšonys
Vys pa molom skotūs.
    Verūs, mīts guļ zámī.
    Klusom mītu ceļu
    I nu vysa spāka
    Tam par golvu zveļu.
Bīdaklys sáv drābis
Tivleiņ zámī svīdá...
Verūs: jō paņ vītā
Stōv na lela prīdá.

Tulkōja Seimans Putans.

„Drywa“ 1913.

Rudzu plōvā.

Gryutīs laiks, korstīs laiks!

Daudzi dorba zemņīkam.

Slāpnys tod nu svīdrim vaigs,

Nikod peipāt̃ peipnīkam.

Strōdoj māitys, puiši strōdoj;

Rūkys sōp i slāpni moti.

Rūka staigoj, sierpu vodoj

Celās kiuli, celās stoti.

Mozōk palīk rudzu stōvu,

Vairōk osōs rugainis.

Žāl jōm sovu zalta golvu,-

Dusmōs boda kōjenis.

Kryta rudzi! Dorbam gols!

Pričeigs, laimeigs zemnīcenš.

Staigoj tōļōk glōzjēs ols.

Meitom golvā vaiņucenš.

M. Pidewičs.

„Drywa“ 1913.

Rūta i Mātra.

Pasieju rūtu, pasieju mātru

Pi sova lūdzenā dōrzā;

Izauga rūta, izauga mātra,

Augu i patā as skaista.

Izplauka rūta, izplauka mātra,

Atgōja maņ jaunys dīnys;

Zīdāja rūta, zīdāja mātra,

As staigoju bōleņu vydā.

Škinu as rūtu, škinu as mātru,

Vad mani tautenōs tōli;
Nūveita rūta, nūveita mātra
Ryudynoj orōjenš mani.
Rūta ai mātru nōkušu pavasar
Zīdās, kai zīdāja šūgod;
Maņ sova jaunuma, maņ sovys breiveibys
Narádzāt ūtru raiz myužam!

M.Gekits.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Rudinš.

Skumeigi sōcās niu laiki:
Teirumi palyka tukši,
Nadzīd, vairs putneni jauki,
Palyka meženi klusi.
Kūki ai žieleigu dūšu
Gaisynoj zaļumu krūni,
Ágleitis, prīdeitis drūsu
Zīmai jau styprynoj bruni.
Nūklusa teirumūs goni,
Naskaņ jū strumpeitis jaukys;
Sauleitis spaitus moz moni, -
Stōjās jau viejainys aukys.
Myglainys rudinā dīnys;
Apmeklej bīži mūs leiti,
Dubļainys palyka īlys;
Sauleitá speid, dyžan reši.
Zemnīks valk mieteli syltu,
Staigoj kai nūstrōpāts klusu;
Bādoj, voi maizái tikš myltu,

Doba kod gulstās iz dusu.
Burlaki, tykuši sātā,
Prīcojās vasalu dīnu...
Ganeni, — tī staigoj školā,
Nasdami vacōkim cīņu.

Apse.

„Drywa“ 1913.

* * *

Cik mīlys maņ Latvejis vītys -
Mežš, upeitá, pļova i lauks!...
Voi ir kur vāļ vītenis cytys,
Kur vyss ir tik dōrgs i tik jauks?
As mīļoju Dzimtini dōrgū,
Tá dīnenis jautrumā tak;
Tá najiutu bādu i vōrgu,
Tá lobōkōs cereibys dag!..
I Dzimtinī guļšūs, kod daīš
Jau škiertīs ai dzeiveibu maņ:
Lai Tievejis smiļktīs as dusu -
Lai dzīsmis ap mani tur skaņ!

St.Cunskis.

„Jaunas Zinias“ 1913.

Pādejīs rekruta vokors.

Jau pādejō dīna

Iz vokoru īt.

As skumeigi verūs,

Kai sauleitá rīt;

Kai pādejōs lopys

Nu kūkim viejš raun;

Kai tyučī pa gaisu

Bez atpyutys maun.

Pa mežim jau putni

Vairs dzīsmū nadzīd;

I pučēitis skaistōs

Pa pļovom nazīd,

Pa teirumim trūkšná

I ļauteņu nav:

Jī teirus vysus

Seņ atstōja jau.

O, rudiná laicēš,

O, skumeiga doba!

O, kur tod tei vosora

Mīlō i lobō?

Kur tod tī prīceigi,

Laimeigi breiži?

Par kū, nazyn, vini

Tik pōrgōja dreiži?

Bet lelōku skumi

Maņ tys sirdi dzan,

Ka reit vajag atstōt

Jau dzimtini maņ.

As nikur niu prīceigi

Navaru vārtīs,

Jo reit maņ ai rodim

Vajadzās škiertīs.

Reit jau iz pīstōtnis

Lasāsīs ļaudš...
Tod paplyušš nu acim
Osoru daudz...
    Kod lepneigi viļcīņš
    Iz pīstōtnis krōkš,
    Tod lelōka skumā
    Iz rodim vāļ nōks.
Cik tūlaik ai rodim
Mums škiertīs bījš gryut...
Bet taida mums lūzá,
Tai vajaga bījš.
    Bet gon bījš ai dūmom
    Ikš sirdš skumi līt:
    Iz naktš dreīž dusu
    Vajadzās ītš.

Seimans Putans.

„Drywa“ 1918.

Gonu dōvynys.

Seņ tys beja... Naktī klusā,
Kod ļaudš gryma dusā,
Goni lūpus ganāja.
    Beja tymss iz plotim laukim,
    Tymss storp lūpim, gonu draugim,-
    Vysur tymsums vaļdāja.
Pieški tod iz plotō lauka
Rodōs augšā gaisma jauka-
Spūdri, gaiši speidāja.
    Goni tryukōs, breinōdamīs;
    Skatājās jī klauseidamīs:

Augšā strumpis skanāja.
Pulkā bolti eņģeleiši,
Vīgleni kai bolūdeiši
Padebesīs dzīdēja:
    Jezus stallī pīdzymušu,
    Sīna silī nūgulušu
    Vini gonim stōstāja...
Tikku augšā dzīsmá beidzās, -
Goni jau iz stalli steidzās-
Atdūd gūdu biernenám.
    Nabogi ji; plykys mīsrys;
    Rūkys tukšrys, seikrys, līsrys-
    Navā monta ganenim!
Gonu monts — jūs sirdis lobys,
Teiryrys, gūdeigrys nu dobys,
Navaineigrys, svieteigrys...
    I jī Bārnám — Pesteitōjam, -
    Stallī pīdzymušám, vōjam, -
    Rōmi nas sirdš dōvynys.
Biernenš, guladams iz sīna, -
Tōļ nu zalta, toļ nu cīna,-
Pījem gonu dōvynys:
    Sirdis teiryrys, navaineigrys,
    Gūdeigrys i pazemeigrys-
    Tōs par zaltu dōrgōkrys.

J.Pabērys.

„Jaunas Zīnias“ 1913.

Zīmys svātku nakts.

Ak, cik jauka i cik klusa

Zīmys svātku nakts!

Šymā naktī mīrs i dusa

Vysu zámi sadz.

Dabasūs cik zvaigznis skaistys,

Klusi, jauki mirdz!

Tai ai mīlesteibu laistōs

Vysu ļaužu sirdš.

Reitā agri tūrņūs zvoni

Dusu, mīru trauc;

Kai iz Betlemu goni,

Bazneicā ļaudš brauc.

I. Leidumņiks.

„Drywa“ 1913.

Gods beigōs.

Kai myužam jjurā iudiņš lejās,

Kai rudiņ laukūs pučis mierst, -

Tai ļaudim dīnys, godi mejās,

I kopūs jī kai lopys bierst.

Tai pōrīt dīnys, pōrīt godi,

I cylvākam jau vajag miert.

Pec nōvis viņu aizmierst rodi...

Tai nōvā steidzās vysus škiert.

Vāļ Jaunā Godā vysi jauki

Vīns ūtram mīly rūku mīdz...

Bet dreizi beidzās dzeivis laiki...

I myužam atsaļ drauga sirdš.

Vāļ Jaunā Godā brōli, draugi

Iz ilgim godim laimi sūl,
Bet pōrīt mienesš, divi,— raugi:
I tovys draugs jau kopūs guļ!
Jau beidzās gods, — tu esi laimeigs:
Táv prīcōtīs vāļ šudiņ var:
Bet atnōkš nōvā... esi mīreigs!
I kopūs guleisi tu ar.
Ša, vacīs gods jau tōli prūjom.
Táv vacums, nōvā tyvōk īt.
Pi šķiersta steidzīs dreizom kōjom,
Jo tovys dzeivis jaukums rīt.
I, varbūt, dreizi atnōkš dīna:
Pi tevā ļauna nōvā braukš
I vysā jau bez kaida cīnā
īz myužēibu jei tevi sauķš.
O, ciļvieceņ, tu Dīva prosi,
Kap bētu laimeigs dzeivis gols.
Sāv Dīva baušļu ceļu losi
I piļdāj, kū jō sacās bolss!
Bet Jaunā Godā jaunim spākim,
Tu dzeivis viļteibu jau veiķ,
Bādž mudri tu nu vysim grākim
I Dīvu, tikai Divu teiķ!...

Apse.

„Drywa“ 1913.

Getsemanis dōrzā.

Tymst jau... Vysur klusums volda.
Viersā zvaigznis speid,
Pylna mienesnīka gaisma

Kūku zorūs sleid,

Dōrzā, zam eleja kūkim

It kai Dīva vōrdā-

Trejs mōcekli Kunga Jezus

Guļ jau mīgā gordā.

Drusku tōļōk nu mōceklim

Jezus Tāvu lyudz:

„Dīvs! Jo vari, lai bēs atjymts

Krysts nu manis gryuts!“

Kas bēs prīškā Vinám jōcīš,

Pesteitōjs jau zyna.

Tō-deļ bailá, skumá lela

Ļūt žņaudz sirdi Viná.

„O, Dīvs Tāvs!“, tai soka Jezus:

„Dori, kai Táv pateik!

Jemūs cīst, kod kaidis lai gryutumš

Mani prīškā sateik“.

Acīs osorys, i svīdri

Īt nu vaiga ōrā.

Eņgelš Dīva stojās prīškā,

Paceļ Viná Goru. .

Pesteitōja apostoli

Guļ vāļ soldu dusu.

Jezus klōt pi vinim daīt,

Ceļ nu mīga klusu:

„Celitās! Jau atīt stuņdá,

Kurā Dāls Cylvāka

Dūdās īnainīku rūkōš

Deļ pasaulá grāka!“

Patš ai mōceklim jau īt

Nūdeviejam prīškā.

E-kur lels pulks ļaužu gaida

Vīņu dōrza īškā.

Kuram stryčš ir, kuram zūbyns,

Cyts ai luktur īt.

Vōja lukturaiša gaisma
Jūdas vaigā syt.

Seimanis Putans.

„Drywa“ 1914.

* * *

Tautīšam as rūku snādzu,
Ai jū kūpā pyulejūs;
As jo lobys gribys radzu,
Pakaļ steidzūs, prīcojūs...
    Draudzeņ drūši sper tū sūli,
    Kurs iz laimi mūsus vad!
    Nabjš dzeivis, kod tik guli;;
    Mastū dzeļzi ryusis ād.
Jo kod bysi vōrgūs ticis,
Par tū, draudzeņ, nabādoj:
Kai ni apklōj sauli tyucis -
Gaisma dīnu vysod speid!

St.Cunskis.

„Jaunas Zinias“ 1914.

Zīmā.

Zīma — skuma, dryuma, solta.
Gaisā kreitūt, grīžās snīgs.
Doba guļ zam deča bolta -
Vysur gryutīs zīmys mīgs!
    Solti-solti saulis stori.

Pyuš oss viejš nu zīmelim,
Gauži nūšalc bāzru zori
Pakaļ styprim ūzulym.
Kūki plyki. Snīgā kryumi.
Soltums strautu ladā kaļ.
Vysur skumeigi i dryumi;
Doba snīgā, doba saļ...
    Snīgā dryvys, ploti lauki.
    Snīgā zaļō zōleitá.
    Veita pučis, zīdi jauki,
    Klusa putnu dzīsmeitá.
Dzysa jautrums, prīcys līsmá.
Puškus nasīn dzaltonis.
Naskaņ mīlesteibys dzīsmá.
Ryma dainys, gavilis...
    Navā dzeivis dobā klusā,
    Tikai čierkst zam kōjom snīgs.
    Jautrums, prīca — zīmys dusā;
    Vysur klusums, vysur mīgs...
Pazaver... I dūmys gryutys
Tevi dzymst. Sirdš skumī grymst,
Pyušās gryuši... Apdzīst jūtys,
Prōts nu šaubom nanūrymst...
    I tu vaicoj: Voi jau dreīži
    Prūjom i šš boltys laiks?
    Voi vāļ atnōkš jautri breīži, -
    Vyss, kas beja dōrgs i maigs?
Voi vāļ paspeišš saulis stori
Spūdrōki i mīlōki?
Voi bīš bāzram lopōs zori?
Voi pyušš vieji syltōki?
    Voi pa pļovom, lājom, laukim
    Zaļōs zōlá, maureni?
    Voi ai bolsim spolgim, jaukim
    Prīcōš mýsus putneni?

Voi vēl skanēs prīcys dzīsmá?
Voi šys puškōš máitinis
I voi mīlesteibys līsmá
Siļdās viņu sirsnenis?..
    Voi tys bīs vēl — vaicoj sevi...
    I tu jiu: vyss apkōrť saļ.
    Soltums čerās i pi tevá...
    Solda, dobu ladā kaļ...

J. Pabērzs.

„Jaunas Zinias“ 1914.

Agara tuksnesi.

(Pec Ujejska)

Nu saulis pavysam maņ nūcápá golva,
Vysapkōrt ir tuksness. Iz Tevi Jehova,
Ai osorom bolsu as ceļu.
    Kungs! Līci, lai dabasi palīk maņ soltys,
    Par zōli lai tuksneša smiļktīs teik boltys,
    I klintīs lai iudini smeļu.

* * *

Jau narádzāť Hebrona pučōtū lāju,
Ni rádzāť vairs dzimtinis mīlū maņ seju:
Tá maņ jau vajadzās miert.
    Nikod, ja! Nikod, koleidz baudeišu dzeivi,
    Ni dzymtaju telti maņ pīglaust^š bīs breivi,
    Ni lūpu bīs ganāť, ni škiert^š.

* * *

Tá saulá tik korsta, ka svīdri maņ plyust;
Ka sakryta rūta, postolys lyuzt;
Slōpst dielenš, rauđ, nūlaidis rūkys.
    As mīļōju, mīļōta, laimeiga beju;

Nav breinums, ka tagad as osorys leju.
Bet kō-deļ cīš Izmaels brīsmēigys mūkys?

* * *

Kod uguneigs vīsūņš pa tuksnesi skraida -
I acīs viņš korstu mums putekli svaida,
Kai pučá tod Izmaels kreit.

As Táv, o Kungs, prīškā tod stōjūs
Ai dālu; nu vieja ai kryutim as klōjūs,
Ai saplāstu sadzu jū sveit.

* * *

Na ŗaizi, kod kreitu iz smiļķtim i snaužu,
Naktš vydā as tryukstūs i baiļōš tod raužu:
Tá tyvumā kozu bļāun bori;
Vysapleik pylns lyušu: jū acis viņ dag:
Jī mani škit laven, — i ryukdami bāg:
Tai acīs speiđ mýsuma stori.

* * *

Na ŗaizi, rádž, bolti guļ kanielá kauļy;
Klōt — cylvāka golva ai vaigu iz sauli -
Tū kauļy, kas tuksnesi brauc.
Ar pliesēigīs vonogs viers golvys tá grīžās,
Tod sasysdams spōrnus iz mýsim jys svīžās
I cytus iz bareibu sauc.

* * *

Na ŗaizi as nasu, kod acis jam lypst...
O, Dīvs! Mozīs naspiej vairs kustāť... jys džeibst..
Jys lūkōš, kai žagarenš tīvs.
Jys muti viņ plota... O Dīvs! manim klausī!
O Kungs! Tovu žieleigu pīlīci ausi:
Tu spieceigs, Tu vareigs, Tu Dīvs!

* * *

Jehova! Jys kreit, jys jau myužēigi mīg;
Jys lyupenis korstys pi munom klōt līk, -
Bet līsmi, na dvašu jys jiut.
Voi nagrybi manim Tu dabasus vārt?!
Voi nagrybi manim Tu dabasus vārt?!

Jehova! Dūd, iudiná, rosys dūd, dzárt,
Syuṭ leitu, koč laseiti syuṭ!

* * *

Tá ūmai solts iudiņš nu klintim skrīṭ spruka;
Klōt stōjās maṅ figura skaista i smuka:
Jū syutej iz mani Jehova.

Iz olūtu rōdeidams eṅgelš maṅ teic:
„Spiej daudz mōtis os’ras paṭ klintis jōs veic:
Ir pījimta lyugšona tova“.

I. Leidumņīks.

„Drywa“ 1914.

Osorys.

Kur tei vacō ustabená,
Kurā dzymu, izaugu?
Kur tei vīta ūzulená,
Kur as sādāṭ dajiuku?
Kur palyka ryuceitš mudrīs,
Ūzulená bōlelenš?
Kur iznyka dōrzenš jaukīs;
Kurā auga ūzulenš?...

Ustabená sakrytusá,
Ūzula jau naradzu:
Dōrza vīta pazudusá,
Ryuci tikkū saĵādzu...
Nav kur gaļvenis maṅ nūlikṭ:
Vyss deļ manis iznyka;
Spāka nav nu sōpis paklīgṭ,
Osorys viṅ palyka...

Speidulis.

„Dryvas Kalendars“ 1914.

Bogotnīkam.

Tu bogots esi — vysi zyn;

Tu naudu maisūs bār:

Nu nabadzená kapeiku

Ai obom rūkom tvár.

Gon monts táv dzeivis naatgrīzš!

Ķaiz miersi: kopā likš...

Tu lobōk paleidz biedeigam,

Tod eistyn laimeigs tiks:

Jo progoreigam cylvākam

Valns tymsu bedri bad.

Kod nūbeidz dzeivi nalaimeigu,

Īšk timseibos tū vad.

Kr.

„Dryvas Kalendars“ 1914.

Draudzinái.

Lai ļauni ļaudš táv aprunoj,

Lai vysur naslavá viņ skaņ;

As seņ jau pījucš pi tō

I ļaunu māļu nabaistš maņ.

Bet žāl maņ ļūti, ka tōs mālis

Tik bīži tovu sirdi mōc:

Deļ tovys minota sirdš mīra

As sovu dzeivi atdūtš rōds.

Bet kū tod darātš? Nikai navar

Maņ ļaunū māļu molā grīzš.

Ak žāl maņ, dōrgō, kod deļ manis

Táv itōs mālis vajag cīšš.

Tod bāgsim tōļōk mās nu ļaudim,

Kur nasadzierd, ni lobs, ni ļauns.
Tur tovu sirdi nikod namōķš
Tys napateikamīs tāv kauns.

Seimans Putans.

„Dryvas Kalendars“ 1914.

* * *

Tu soki, brōleiņ, ka tu naspiej
Dzeivis gryutū krystu nāsť?
Ka lūcekļūs tāv tryukst jau spāka,
Ka krystu gribi zámī māsť?
    Tu sok, ka tevi bādys komoj,
    Ka tryukums vīnmār tevi mīdz?
    Ka ļaudš tāv smejās, tevi lomoj?
    Ka naspāks tāv jau strōdōť līdz?
Tu sok, ka dzīst jau jūtys,
Ka palīk vōjs i nadrūss gors?
Ka šaubys volda tovu prōtu?
Ka dzīst deļ tevá saulis stors?
    Bet nazašaubi, munu brōleiņ!
    Tur ticeiba i cereiba! -
    Tod otkon aizdágš tevī jūtys,
    I jussi sevī dūšeibu...

Wiktors Naglia,

„Jaunas Zinias“ 1914.

Iz upeitis krosta

Iz upeitis krosta, iz meikstiņkys zōlis
Sād, maitinā dūmeiga, skumeiga, dryuma.
Storp krostim tak grīzdamīs lūk-lūkim iudīņš
I putojās mozgōdams krastmalī kryumus...

— Kū dūmoj tu, maitiņ, tá vīneiga siežūt?
Kas komoj i sōpynoņ sirsneni tovu?
Voi žāl táv tūs pagōtnis mīlyjūs dīnu,
Kas laimōja tevi ai jaukumu sovu?

Voi iznyka tevī jau mīleibys jiuťys?

Voi nakvieļ vairs tevi jōs svātijō līsmá?

Voi baudi tu dīnenis syurys i gryutys

I naskaņ vairs apkōrtū táv pīceiga dzīsmá?..

Ak, nabādoj, naskumsti, mōseņ, par veļti.

Kas beja, to atpakaļ naatgrīzť vysa:

Vyss zuda i gaisa, kai dyumi i mygla, -

Jau laimeitis spūdrajō gaismená dzysa...

Bet nakreiti gorā i pīcynoņ sevi.

Tod mīrs rassīs sōpušā sirsnenī tovā-

Jeī navaidās, naveiss, kai rudinā zōlā,

I osorys izkaļšš iz byudenim tovim.

Anna Dirwan.

„Jaunas Zinias“ 1914.

Enģeļš.

(Pec Lermontova).

Pa dabasim pušnaktīs enģeleitš lidoj

I klusu vinš dzīsmēiti dzīdoj.

I mieness, i zvaigznis, kas dabasūs laistōs,

Tōs dzīsmēitis klausājās skaistōs.

Jys dzīdoj par svātaju enģeļu saimi,

Par skaistumu rajī i laimi.

Par Divu viņš dzīsmis tās lāja, -

Jō teikšona taisneiga beja.

Vinš dvāseli jaunu sāv nāsá iz rūkom

Iz līkni ai skuņom i mūkom...

I bolsa jo skanis īšk dvāselis breivys

Palyka māmys, bet dzeivys.

I ilgi pa pasauli komojās jei,

Jai breineigys valis pylns bej;

Bet naspāja aizmeiņ tās dabasu līsmis

Jai skumeigōs zāmis tá dzīsmis.

Zylacite,

„Drywa“ 1914.

SATURS

Vārds iz laseitōjim. *I.Leidumnīks*
Leigys maitys. (*Leidumnīka pārstrādōta.*)
Iz jaunu Godu.
Dzeds i bōba. (*Nu Krašewska.*)
Laimā bāg. *Mozeniajs*
Lyugšona. (*Pec Gamulicka.*) *I.Leidumnīks*
Dzīsmā. (*Pec Teodoroviča.*) *I.Leidumnīks*
Tukša cereiba (**Utopeja**). (*Pec Kraushara.*) *I.Leidumnīks*
Tāva atnōkšona. (*Nu A.Mickewiča.*) *Latgalis*
Putnenā dzīsmā. (*Pec Asnyka.*) *I.Leidumnīks*
Strauts. (*Pec Asnyka.*) *I.Leidumnīks*
Tik vīnu dzīsmi. *Wimbars*
Pec gaismys. *Wimbars*
Siejiejs. *Pr. Cyukurs*
Tāvu zámā... *Latgalis*
Pavasarš. (*Pec Lenartoviča.*)
Aizmiersta Dzimtinā. *Latgalis*
Klaidūnš. (*Pec Schmidt von Lübeck'a.*) *I.Leidumnīks*
Vijōleitā. *I.Leidumnīks*
Kas dzeivī ir. *Latgalis*
Dzeivis skrytuļš. *Latgalis*
Dainys i Kūklis *Latgalis*
Zīdu maita *Andr. Jurdžis*
Pavasarš. *Mozeniajs*
Dorbs. *Mozeniajs*
Precinīks. *I.S-ins*
Jaunam godam. *Skoborga*
Jōnā dīnys naktī
Latvīṭ, voi navā tāv žāl... *Bene Barkan*
Maitinái. *J.Pabērzs*
Biernenš. *J.Pabērzs*
Dzimtinā. *J.Pabērzs*
Ak, maitiṇ, dzīd!.. *J.Pabērzs*
Pi šyupelá. (**Tulkōjums.**) *Purins*
Maitinā i Pučēitā. *J. Pabērzs*
Lyugšona. *J.Pabērzs*
Klavīris skanis. *Jurs Klaidūnis*

„Gon spūdra, jauka saulá korsta...” *J. Pabērzs*
„Pavasār, kod nūtak iudini...” *H.B.*
Gonu dzīsmá. *J.Pabērzs*
Iz prīšku! *S.Ceiruļņiks*
Rudiņš. *I.Leidumnīks*
Kod radzu as. *Ceirulis*
Skumu dzīsmá. (*Pec Puškina.*) *I.Leidumnīks*
Laimá. *Kr.*
Boltkrīva dzīsmá. (*Pec „Smyk bielaruski”*) *I. Leidumnīks*
Zīmys Svātku naktī. *J. Pabērzs*
Aizmierstīs Krysts. *Apse*
Skumu dūmys nu Sibiris latvīšu dzeivis. *N.N.*
Dzīsmá svešumā. *Latgalis*
Nabogs. (*Pec Lermontova.*) *Seimaņš Putāns*
Iz prīšku. *H.B.*
Latgolys latvīšu darbinīkim. *Lapiniu Augusts*
Jyura i dzeivá. (*Leidumnīka pōrstrōdōjumā.*) *Seimanis Putāns*
Skūpīs vecš. *J.Pabērzs*
Bōriná. *J.Pabērzs*
Voi pīmiņ tu? *J.Pabērzs*
Biļdá nu klaušu atceļšonys laikim. (1861.g.). (*Nu Maikova.*) *Speidulis*
Par kū as na putns... (*Pec Lermontova.*) *I. Leidumnīks*
Jautōjums i atbiļdá. *Kr.*
Vasala palīč tu, Dzimtiná... *S.Ceiruļņiks*
„Bitá moza, bitá mudra...” *Andr. Jurdžis*
Pavasara nōkšona. —*S.*
Pavasara vokors. *Snīdzīte*
Perekleits. (*Pec K.Medzvedzkō.*) *Seimaņš Putāns*
Zemņika bažys. *Kr.*
Pi tīsys. *Kr.*
Pavasars. *J.Pabērzs*
Mōkuli. *Jurs Klaidūnis*
Dzīsmá svešumā. *J.Pabērzs*
„Apkōrt tymsums... Taisōs auka...” *J.Pabērzs*
Dzimtinis biļdá. *Ont.Svylāns*
Kopi. *Tulkōja Seimaņš Putāns*
Rudzu pļōvá. *M. Pidewičs*
Rūta i Mātra. *M. Gēkīts*
Rudiņš. *Apse*
„Cik mīlys maņ Latvejis vītys” *St.Cunskis*

Pādejīs rekruta vokors. *Seimaņš Putāns*
Gonu dōvynys. *J.Pabērs*
Zīmys svātku nakts. *I.Leidumnīks*
Gods beigōs. *Apse*
Getsemanis dōrzā. *Seimanis Putāns*
„Tautīšam as rūku snādzu...” *St.Cunskis*
Zīmā. *J.Pabērs*
Agara tuksnesi. *(Pec Ujejska.) I.Leidumnīks*
Osorys. *Speidulis*
Bogotnīkam. *Kr.*
Draudzinái. *Seimaņš Putāns*
„Tu soki, brōleit, ka tu naspiej...” *Wiktors Nagļa*
Iz upeitis krosta *Anna Dirwan*
Eņģeļš. *(Pec Lermontowa.) Zylacīte*